

**PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU RAČUNARSKE  
OPREME I INFORMATIČKI INŽENJERING  
“INFORMATIKA” a.d. BEOGRAD**

**Konsolidovani finansijski izveštaji za godinu  
završenu 31. decembra 2023.**

**i**

**Izveštaj nezavisnog revizora**

**SADRŽAJ**

	<b>Strana</b>
<b>IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA</b>	1 - 6
<b>KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI</b>	
Konsolidovani bilans stanja	
Konsolidovani bilans uspeha	
Konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu	
Konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu	
Konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine	
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje	1 - 46
<b>KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU</b>	

## IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

### Akcionarima Preduzeća za proizvodnju računarske opreme i informatički inženjering “Informatika” a.d. Beograd

#### Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja Preduzeća za proizvodnju računarske opreme i informatički inženjering “Informatika” akcionarsko društvo Beograd (“Matično društvo”) i njegovog zavisnog pravnog lica (zajedno u daljem tekstu “Grupa”), koji obuhvataju konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2023. godine i konsolidovani bilans uspeha, konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi konsolidovani finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim aspektima, konsolidovanu finansijsku poziciju Grupe na dan 31. decembra 2023. godine, kao i konsolidovane rezultate njenog poslovanja i konsolidovane tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji i računovodstvenim politikama obelodanjenim u Napomeni 3. uz konsolidovane finansijske izveštaje.

#### Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim standardima revizije (MSR). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima detaljnije su opisane u odeljku našeg izveštaja *Odgovornosti revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja*. Mi smo nezavisni u odnosu na Grupu u skladu sa *Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe* Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (“IESBA Kodeks”) i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da nam pruže osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

#### Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom rasuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji konsolidovanih finansijskih izveštaja za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije konsolidovanih finansijskih izveštaja u celini i formiranju našeg mišljenja o njima, i mi nismo izneli izdvojeno mišljenje o ovim pitanjima.

## IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Preduzeća za proizvodnju računarske opreme  
i informatički inženjering "Informatika" a.d. Beograd (Nastavak)

Ključna revizijska pitanja (Nastavak)

Ključno revizijsko pitanje	Primenjene procedure revizije
1. Priznavanje prihoda (tačnost evidentiranja prihoda) Napomena 23. uz konsolidovane finansijske izveštaje	

Postoji inherentni rizik u vezi sa tačnošću i sveobuhvatnošću priznatih prihoda od prodaje licenci i računarske opreme, kao i prihoda od prodaje softvera i njihove implementacije, koji proizilaze iz kompleksnosti IT sistema i procedura prodaje.

Pored toga, u skladu sa internom (BDO) metodologijom revizije, koja se zasniva na Međunarodnim standardima revizije, priznavanje prihoda se uvek smatra inherentnim značajnim rizikom od nastanka materijalno značajne greške i stoga predstavlja ključno revizijsko pitanje.

Računovodstvene politike Grupe koje se odnose na priznavanje prihoda su obelodanjene u Napomeni 3.14. uz priložene konsolidovane finansijske izveštaje.

Naše revizorske procedure su uključivale sledeće postupke:

- sticanje razumevanja o značajnim procesima u vezi sa priznavanjem prihoda;
- sprovođenje testova relevantnih kontrola implementiranih od strane Grupe nad prodajom računarske opreme i licenci; i
- sprovođenje analitičkih procedura za značajne vrste prihoda, kao i suštinskih postupaka revizije kako bismo se uverili u tačnost, postojanje i sveobuhvatnost priznatih prihoda.

Proverili smo da li su prihodi od prodaje evidentirani u skladu sa zahtevima relevantnih primenljivih MRS/MSFI.

Pored navedenog, izvršili smo pregled obelodanjivanja izvršenih od strane Grupe u napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje, kako bismo ocenili da li je prezentacija adekvatna u skladu sa zahtevima primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i dovoljna korisnicima konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Na bazi sprovedenih procedura, nismo identifikovali značajne nalaze u odnosu na tačnost i sveobuhvatnost iskazanih prihoda u konsolidovanom bilansu uspeha za 2023. godinu.

Izvršena obelodanjivanja o prihodima od prodaje su relevantna i odgovarajuća.

## IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Preduzeća za proizvodnju računarske opreme  
i informatički inženjering “Informatika” a.d. Beograd (Nastavak)

Ključna revizijska pitanja (Nastavak)

Ključno revizijsko pitanje	Primenjene procedure revizije
<b>2. Procena vrednosti zemljišta, nekretnina i investicionih nekretnina</b> Napomena 7. uz konsolidovane finansijske izveštaje	

Nepokretnosti (zemljište i građevinski objekti) i investicione nekretnine u ukupnom iznosu od RSD 865.810 hiljada čine 23,5% ukupne aktive Grupe na dan 31. decembra 2023. godine.

U konsolidovanim finansijskim izveštajima zemljište i građevinski objekti su evidentirani po revalorizovanim vrednostima, koje predstavljaju njihovu poštenu (fer) vrednost na dan revalorizacije (procene), i u slučaju građevinskih objekata umanjenu za akumuliranu ispravku vrednosti po osnovu obračunate amortizacije i ukupan iznos ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja. Vrednovanje investicionih nekretnina nakon početnog priznavanja vrši se po metodu poštene (fer) vrednosti.

Procena fer vrednost nepokretnosti izvršena je sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine od strane nezavisnog procenitelja primenom tržišnog metoda baziranog na poređenju sa aktuelnim tržišnim cenama iste ili slične imovine, uz uvažavanje i principa uloženi sredstava. Grupa se rukovodi smernicama iz MRS 16 “Nekretnine, postrojenja i oprema” u skladu sa kojim, ako su kod nekih nekretnina kretanja fer vrednosti neznatna, može biti neophodno da se stavke revalorizuju jednom na svake tri ili pet godina. Grupa je na dan bilansa stanja razmotrila ključne faktore koji mogu uticati na iskazanu vrednost nepokretnosti, dok je za investicione nekretnine izvršena interna analiza fer vrednosti.

Ključni faktori koji su uticali na rezultat procene, a koji uključuju određeni stepen prosuđivanja, su:

- projekcija prihoda i rashoda;
- poslovni dobitak;
- diskontne stope ili stope kapitalizacije koje se primenjuju na projektovane buduće tokove gotovine; i
- ostvarene cene u nedavnim transakcijama za slične, odnosno uporedive nepokretnosti na relevantnom tržištu.

Navedeno ključno revizijsko pitanje je izabrano zbog toga što obuhvata značajne procene i prosuđivanja izvršena od strane Grupe i procenitelja prilikom procene fer vrednosti nepokretnosti za potrebe finansijskog izveštavanja.

Naše testiranje procenjene fer vrednosti zemljišta, građevinskih objekata i investicionih nekretnina usmerili smo na ključne pretpostavke rukovodstva, odnosno projekcije novčanih tokova, diskontne stope (ili stope kapitalizacije) i uporedive cene korišćene za potrebe procene i metodologiju procene.

Naše procedure revizije obuhvatile su i angažovanje naših internih stručnjaka da nam pomognu u sledećem:

- oceni pretpostavki korišćenih u obračunu diskontnih stopa i preračunavanje ovih stopa;
- kritičkoj oceni da li su modeli koje je koristio nezavisni procenitelj u skladu sa zahtevima MRS 16 “Nekretnine, postrojenja i oprema”, MRS 40 “Investicione nekretnine” i MSFI 13 “Odmeravanje fer vrednosti”;
- analizi projektovanih budućih tokova gotovine primenjenih u modelima da bismo utvrdili da li su realni i opravdani s obzirom na tekuće makroekonomske okolnosti i stanje nekretnina u vlasništvu Grupe; i
- poređenju projektovanih tokova gotovine, uključujući i pretpostavke u vezi sa stopama rasta prihoda i operativnim marginama, sa istorijskim rezultatima u cilju provere tačnosti i opravdanosti projekcija rukovodstva.

Pretpostavke korišćene od strane rukovodstva Grupe i nezavisnog procenitelja uporedive su sa istorijskim rezultatima i očekivanim budućim izgledima.

Primenjene diskontne stope i uporedive cene su odgovarajuće u datim okolnostima, a metodologija primenjena u proceni od strane nezavisnog procenitelja je u skladu sa pravilima struke.

## IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

### Akcionarima Preduzeća za proizvodnju računarske opreme i informatički inženjering “Informatika” a.d. Beograd (Nastavak)

#### Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na Napomenu 7. uz konsolidovane finansijske izveštaje u kojoj je obelodanjeno da Grupa poseduje dokaze o vlasništvu nad objektima koji se nalaze u državama nastalim na teritoriji bivše SFRJ. Nakon što je međudržavnim Sporazumom o pitanjima sukcesije i prilogom G ovog Sporazuma potvrđeno pravo vlasnika - građana i pravnih lica, na pokretnu i nepokretnu imovinu koja se nalazi na teritoriji država sukcesora, rukovodstvo Grupe preuzima mere za regulisanje svojih prava po tom osnovu nad nepokretnostima koje se nalaze u bivšim republikama SFRJ. Rukovodstvo Grupe smatra da se ishod navedenog pitanja u ovom trenutku ne može pouzdano proceniti. Naše mišljenje ne sadrži rezervu po ovom pitanju.

#### Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju (koji ne uključuje konsolidovane finansijske izveštaje i Izveštaj revizora o njima) za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2023. Naše mišljenje o konsolidovanim finansijskim izveštajima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se pruža uveravanje o njima.

U vezi sa našom revizijom konsolidovanih finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i pritom razmotrimo da li postoji materijalno značajna nedoslednost između njih i konsolidovanih finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

U vezi sa konsolidovanim godišnjim izveštajem o poslovanju, sprovedi smo postupke u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju proveru da li je konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju sastavljen u skladu sa važećim odredbama Zakona o računovodstvu.

Samo na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije konsolidovanih finansijskih izveštaja, po našem mišljenju:

- informacije obelodanjene u konsolidovanom godišnjem izveštaju o poslovanju za 2023. godinu, su po svim materijalno značajnim aspektima, usklađene sa konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe za 2023. godinu; i
- konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2023. godinu je sastavljen u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu.

Pored toga, ako na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno značajno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahteva da tu činjenicu saopštimo u izveštaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

#### Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, kao i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu konsolidovanih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

## IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

**Akcionarima Preduzeća za proizvodnju računarske opreme  
i informatički inženjering "Informatika" a.d. Beograd (Nastavak)**

**Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje  
za konsolidovane finansijske izveštaje (Nastavak)**

Pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Grupe da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na nastavak poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Grupu ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadzor nad procesom finansijskog izveštavanja Grupe.

**Odgovornosti revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja**

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da konsolidovani finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške, i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim standardima revizije uvek otkriti materijalno značajan pogrešan iskaz ako takav iskaz postoji. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i zadržavamo profesionalni skepticizam tokom obavljanja revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenjujemo rizike od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u konsolidovanim finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške, osmišljavamo i obavljammo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike, i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Grupe.
- Vršimo procenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i da li, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Grupe da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u našem izveštaju revizora skrenemo pažnju na odgovarajuća obelodanjivanja u konsolidovanim finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Grupa prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.

## IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Preduzeća za proizvodnju računarske opreme  
i informatički inženjering "Informatika" a.d. Beograd (Nastavak)

### Odgovornosti revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja (Nastavak)

- Vršimo ocenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja konsolidovanih finansijskih izveštaja, uključujući i obelodanjivanja, kao i da li su u konsolidovanim finansijskim izveštajima prikazane osnovne poslovne promene i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.
- Pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza u vezi sa finansijskim informacijama entiteta ili poslovnim aktivnostima u okviru Grupe kako bi izrazili mišljenje o konsolidovanim finansijskim izveštajima. Mi smo odgovorni za usmeravanje, nadzor i izvršenje revizije Grupe. Takođe, mi smo isključivo odgovorni za naše revizorsko mišljenje.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali tokom naše revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i, gde je to moguće, o povezanim merama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena licima ovlašćenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji konsolidovanih finansijskih izveštaja za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u našem izveštaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno obelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno retkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izveštaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posledice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Partner u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izveštaj nezavisnog revizora je Gordana Dobrosavljević.

Beograd, 28. februar 2024. godine

  
Gordana Dobrosavljević

Ovlašćeni revizor





Popunjiva pravno lice - preduzetnik					
Matični broj	07024592	Šifra delatnosti	2620	PIB	100001716
Naziv:	PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU RAČUNARSKE OPREME I INFORMATIČKI INŽENJERING INFORMATIKA AD BEOGRAD (STARI GRAD)				
Sedište:	Beograd (Stari grad), Jevrejska 32				

**BILANS STANJA**  
- KONSOLIDOVANI -  
na dan 31.12.2023. godine

- u hiljadama dinara -

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
1	2	3	4	5	6	7
					Krajnje stanje 31.12.2022.	Početno stanje ____,20
	<b>AKTIVA</b>					
00	<b>A. UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL</b>	0001				
	<b>B. STALNA IMOVINA (0003+0009+0017+0018+0028)</b>	0002		<b>982.849</b>	<b>974.065</b>	
01	<b>I. NEMATERIJALNA IMOVINA (0004+0005+0006+0007+0008)</b>	0003	6	<b>37.801</b>	<b>21.907</b>	
010	1. Ulaganja u razvoj	0004				
011, 012   014	2. Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke, softver i ostala nematerijalna imovina	0005		37.801	21.907	
013	3. Gudvil	0006				
015   016	4. Nematerijalna imovina uzeta u lizing i nematerijalna imovina u pripremi	0007				
017	5. Avansi za nematerijalnu imovinu	0008				
02	<b>II. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (0011+0012+0013+0014+0015+0016+0017+0018)</b>	0009	7	<b>943.500</b>	<b>950.279</b>	
020, 021   022	1. Zemljište i građevinski objekti	0010		831.239	836.273	
023	2. Postrojenja i oprema	0011		52.671	44.018	
024	3. Investicione nekretnine	0012		34.571	41.024	
025   027	4. Nekretnine, postrojenja i oprema uzeta u lizing i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	0013		25.019	28.964	
026   028	5. Ostale nekretnine, postrojenja i oprema i ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	0014				
029 (deo)	6. Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu u zemlji	0015				
029 (deo)	7. Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu u inostranstvu	0016				
03	<b>III. BIOLOŠKA SREDSTVA</b>	0017		0	0	
04   05	<b>IV. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (0019+0020+0021+0022+0023+0024+0025+0026+0027)</b>	0018	8	<b>1.548</b>	<b>1.879</b>	
040 (deo), 041 (deo)   042 (deo)	1. Učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća)	0019		151	151	
040 (deo), 041 (deo)   042 (deo)	2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	0020				
043 (deo), 050 (deo)   051 (deo)	3. Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u zemlji	0021				
044 (deo), 050 (deo)   051 (deo)	4. Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u inostranstvu	0022				
045 (deo)   053 (deo)	5. Dugoročni plasmani (dati krediti i zajmovi) u zemlji	0023				
045 (deo)   053 (deo)	6. Dugoročni plasmani (dati krediti i zajmovi) u inostranstvu	0024				
046	7. Dugoročna finansijska ulaganja (hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti)	0025				
047	8. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli	0026				
048, 052, 054, 055   056	9. Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja	0027		1.397	1.728	
28 (deo), osim 288	<b>V. DUGOROČNA AKTIVNA VREMENSKA POTRAŽIVANJA</b>	0028		0	0	
288	<b>V. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA</b>	0029		0	0	
	<b>G. OBRTNA IMOVINA (0031+0037+0038+0044+0048+0057+0058)</b>	0030		<b>2.701.508</b>	<b>2.423.879</b>	
Klasa 1, osim grupe računa 14	<b>I. ZALIHE (0032+0033+0034+0035+0036)</b>	0031	9	<b>893.913</b>	<b>878.910</b>	
10	1. Materijal, rezervni delovi, alat i sitan inventar	0032		681.890	658.409	
11   12	2. Nedovršena proizvodnja i gotovi proizvodi	0033				
13	3. Roba	0034		70.623	68.523	
150, 152   154	4. Plaćeni avansi za zalihe i usluge u zemlji	0035		139.988	150.359	

151, 153   155	5. Plaćeni avansi za zalihe i usluge u inostranstvu	0036		1.412	1.619
14	II. STALNA IMOVINA KOJA SE DRŽI ZA PRODAJU I PRESTANAK POSLOVANJA	0037		0	0
20	III. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE (0039+0040+0041+0042+0043)	0038	10	1.120.020	914.733
204	1. Potraživanja od kupaca u zemlji	0039		1.109.230	850.402
205	2. Potraživanja od kupaca u inostranstvu	0040		8.791	25.128
200   202	3. Potraživanja od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u zemlji	0041		1.999	39.203
201   203	4. Potraživanja od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u inostranstvu	0042			
206	5. Ostala potraživanja po osnovu prodaje	0043			
21, 22   27	IV. OSTALA KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (0045+0046+0047)	0044	11	410.042	114.244
21, 22 osim 223   224,   27	1. Ostala potraživanja	0045		410.032	114.234
223	2. Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	0046			
224	3. Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	0047		10	10
23	V. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (0049+0050+0051+0052+0053+0054+0055+0056)	0048	12	37.656	37.957
230	1. Kratkoročni krediti i plasmani – matično i zavisna pravna lica	0049			
231	2. Kratkoročni krediti i plasmani – ostala povezana pravna lica	0050			
232, 234 (deo)	3. Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u zemlji	0051		3.974	4.275
233, 234 (deo)	4. Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u inostranstvu	0052			
235	5. Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	0053			
236 (deo)	6. Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	0054			
237	7. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli	0055	15	33.682	33.682
236 (deo), 238   239	8. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	0056			
24	VI. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKIVALENTI	0057	13	144.835	259.322
28 (deo), osim 288	VII. KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0058	14	95.042	218.713
	<b>D. UKUPNA AKTIVA = POSLOVNA IMOVINA (0001+0002+0029+0030)</b>	0059		<b>3.684.357</b>	<b>3.397.944</b>
88	<b>Đ. VANBILANSNA AKTIVA</b>	0060			
	<b>PASIVA</b>				
	<b>A. KAPITAL (0402+0403+0404+0405+0406–0407+0408+0411–0412) ≥ 0</b>	0401	15	<b>1.381.737</b>	<b>1.292.589</b>
30, osim 306	I. OSNOVNI KAPITAL	0402		368.293	368.293
31	II. UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0403			
306	III. EMISIONA PREMIJA	0404		134.000	134.000
32	IV. REZERVE	0405		501	501
330   potražni saldo računa 331, 332, 333, 334, 335, 336   337	V. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA I DRUGIH KOMONENTI OSTALOG SVEOBUHVAATNOG REZULTATA	0406		591.781	591.781
dugovni saldo računa 331, 332, 333, 334, 335, 336   337	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA I DRUGIH KOMONENTI OSTALOG SVEOBUHVAATNOG REZULTATA	0407		7.099	3.407
34	VII. NERASPOREĐENI DOBITAK (0409+0410)	0408		294.261	201.421
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	0409		163.576	143.053
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	0410		130.685	58.368
	VII. UČEŠĆE BEZ PRAVA KONTROLE	0411		0	0
35	X. GUBITAK (0413+0414)	0412		0	0
350	1. Gubitak ranijih godina	0413			
351	2. Gubitak tekuće godine	0414			
	<b>B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (0416+0420+0428)</b>	0415		<b>33.042</b>	<b>36.809</b>
40	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (0417+0418+0419)	0416	16	24.988	21.490
404	1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	0417		21.891	17.833
400	2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	0418		3.097	3.657
40, osim 400   404	3. Ostala dugoročna rezervisanja	0419			
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (0421+0422+0423+0424+0425+0426+0427)	0420		8.054	15.319
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	0421			
411 (deo)   412 (deo)	2. Dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji	0422			
411 (deo)   412 (deo)	3. Dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u inostranstvu	0423			

414 i 416 (deo)	5. Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u zemlji	0424	17	8.054	15.319
415 i 416 (deo)	5. Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu	0425			
413	7. Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti	0426			
419	8. Ostale dugoročne obaveze	0427			
49 (deo), osim 498 i 495 (deo)	III. DUGOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0428		0	0
498	<b>V. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE</b>	0429	37 (c)	<b>102.843</b>	<b>103.567</b>
495 (deo)	<b>G. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE</b>	0430		0	0
	<b>D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (0432+0433+0441+0442+0449+0453+0454)</b>	0431		<b>2.166.735</b>	<b>1.964.979</b>
467	I. KRATKOROČNA REZERVISANJA	0432		0	0
42	II. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE (0434+0435+0436+0437+0438+0439+0440)	0433		16.608	11.970
420 (deo) i 421 (deo)	1. Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji	0434			
420 (deo) i 421 (deo)	2. Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u inostranstvu	0435			
422 (deo), 424 (deo), 425 (deo) i 429 (deo)	3. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu domaće banke	0436	17	16.608	11.970
422 (deo), 424 (deo), 425 (deo) i 429 (deo)	4. Obaveze po osnovu kredita od domaćih banaka	0437			
423, 424 (deo), 425 (deo) i 429 (deo)	5. Krediti, zajmovi i obaveze iz inostranstva	0438			
426	6. Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti	0439			
428	7. Obaveze po osnovu finansijskih derivata	0440			
430	III. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	0441		21.885	154.765
43 osim 430	IV. OBAVEZE IZ POSLOVANJA (0443+0444+0445+0446+0447+0448)	0442	18	1.674.737	1.538.983
431 i 433	1. Obaveze prema dobavljačima – matična, zavisna i ostala povezana lica u zemlji	0443			
432 i 434	2. Obaveze prema dobavljačima – matična, zavisna i ostala povezana lica u inostranstvu	0444			
435	3. Obaveze prema dobavljačima u zemlji	0445		1.479.680	1.368.301
436	4. Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	0446		194.288	169.710
439 (deo)	5. Obaveze po menicama	0447			
439 (deo)	6. Ostale obaveze iz poslovanja	0448		769	972
44, 45, 46 osim 467, 47 i 48	V. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE (0450+0451+0452)	0449		294.342	121.861
44, 45 i 46 osim 467	1. Ostale kratkoročne obaveze	0450	19	51.350	45.622
47, 48 osim 481	2. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda	0451		228.232	73.600
481	3. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	0452		14.760	2.639
427	VI. OBAVEZE PO OSNOVU SREDSTAVA NAMENJENIH PRODAJI I SREDSTAVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	0453		0	0
49 (deo) osim 498	VII. KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0454	20	159.163	137.400
	Đ. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA (0415+0429+0430+0431-0059) ≥ 0 = (0407+0412-0402-0403-0404-0405-0406-0408-0411) ≥ 0	0455		0	0
	<b>E. UKUPNA PASIVA (0401+0415+0429+0430+0431-0455)</b>	0456		<b>3.684.357</b>	<b>3.397.944</b>
89	<b>Ž. VANBILANSNA PASIVA</b>	0457			

U Beogradu,

dana 27.02.2024. godine



Zakonski zastupnik *Pav*

Popunjiva pravno lice - preduzetnik					
Matični broj	07024592	Šifra delatnosti	2620	PIB	100001716
Naziv:	PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU RAČUNARSKE OPREME I INFORMATIČKI INŽENJERING INFORMATIKA AD BEOGRAD (STARI GRAD)				
Sedište:	Beograd (Stari grad), Jevrejska 32				

**BILANS USPEHA**  
- KONSOLIDOVANI -  
za period od 01.01. do 31.12.2023. godine

- u hiljadama dinara -

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	<b>A. POSLOVNI PRIHODI (1002+1005+1008+1009-1010+1011+1012)</b>	<b>1001</b>		<b>8.599.467</b>	<b>6.502.738</b>
60	I. PRIHODI OD PRODAJE ROBE (1003+1004)	1002	23	518.312	230.577
600, 602   604	1. Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	1003		514.889	228.611
601, 603   605	2. Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	1004		3.423	1.966
61	II. PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA (1005+1006)	1005	23	8.059.530	6.261.131
610, 612   614	1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	1006		8.012.305	6.217.323
611, 613   615	2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	1007		47.225	43.808
62	III. PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE	1008		17.073	5.882
630	IV. POVEĆANJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRSENIH I GOTOVIH PROIZVODA	1009			
631	V. SMANJENJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRSENIH I GOTOVIH PROIZVODA	1010			
64   65	VI. OSTALI POSLOVNI PRIHODI	1011	23	4.552	5.148
68, osim 683, 685   686	VII. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	1012			
	<b>B. POSLOVNI RASHODI (1014+1015+1016+1020+1021+1022+1023+1024)</b>	<b>1013</b>		<b>8.362.660</b>	<b>6.417.991</b>
50	I. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE	1014	24	444.071	166.040
51	II. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE	1015	25	4.274.877	2.912.183
52	III. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI (1017+1018+1019)	1016	26	513.086	448.516
520	1. Troškovi zarada i naknada zarada	1017		346.455	310.230
521	2. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada	1018		52.319	48.924
52, osim 520   521	3. Ostali lični rashodi i naknade	1019		114.312	89.362
540	IV. TROŠKOVI AMORTIZACIJE	1020	28	61.933	48.198
58, osim 583, 585   586	V. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	1021			
53	VI. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	1022	27	2.928.760	2.715.498
54, osim 540	VII. TROŠKOVI REZERVISANJA	1023	29	305	3.817
55	VIII. NEMATERIJALNI TROŠKOVI	1024	30	139.628	123.739
	<b>V. POSLOVNI DOBITAK (1001-1013) ≥ 0</b>	<b>1025</b>		<b>236.807</b>	<b>84.747</b>
	<b>G. POSLOVNI GUBITAK (1013-1001) ≥ 0</b>	<b>1026</b>			
66	<b>D. FINANSIJSKI PRIHODI (1033+1038+1039)</b>	<b>1027</b>	<b>31</b>	<b>10.835</b>	<b>27.892</b>
660   661	I. FINANSIJSKI PRIHODI IZ ODNOSA SA MATIČNIM, ZAVISNIM I OSTALIM POVEZANIM LICIMA	1028			
662	II. PRIHODI OD KAMATA	1029		3.990	1.593
663   664	III. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE I POZITIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE	1030		6.738	25.984
665   669	IV. OSTALI FINANSIJSKI PRIHODI	1031		107	315
56	<b>Đ. FINANSIJSKI RASHODI (1041+1046+1047)</b>	<b>1032</b>	<b>32</b>	<b>29.066</b>	<b>43.285</b>
560   561	I. FINANSIJSKI RASHODI IZ ODNOSA SA MATIČNIM, ZAVISNIM I OSTALIM POVEZANIM LICIMA	1033			
562	II. RASHODI KAMATA	1034		4.209	13.236
563   564	III. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE I NEGATIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE	1035		23.277	28.658
565   569	IV. OSTALI FINANSIJSKI RASHODI	1036		1.580	1.391
	<b>E. DOBITAK IZ FINANSIRANJA (1027-1032) ≥ 0</b>	<b>1037</b>			
	<b>Ž. GUBITAK IZ FINANSIRANJA (1032-1027) ≥ 0</b>	<b>1038</b>		<b>18.231</b>	<b>15.393</b>
683, 685   686	Z. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAŽUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1039	33	167	69
583, 585   586	I. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAŽUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1040	34	62.697	4.158
67	J. OSTALI PRIHODI	1041	35	7.406	11.929

57	K. OSTALI RASHODI	1042	36	4.686	3.268
	<b>L. UKUPNI PRIHODI (1001+1027+1039+1041)</b>	<b>1043</b>		<b>8.617.875</b>	<b>6.542.628</b>
	<b>LJ. UKUPNI RASHODI (1013+1032+1040+1042)</b>	<b>1044</b>		<b>8.459.109</b>	<b>6.468.702</b>
	<b>M. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1043-1044) ≥ 0</b>	<b>1045</b>		<b>158.766</b>	<b>73.926</b>
	N. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1044-1043) ≥ 0	1046			
69-59	NJ. POZITIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU DOBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	1047			
59-69	O. NEGATIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU DOBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	1048		2.179	3.324
	<b>P. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (1045-1046+1047-1048) ≥ 0</b>	<b>1049</b>		<b>156.587</b>	<b>70.602</b>
	R. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (1046-1045+1048-1047) ≥ 0	1050			
	<b>S. POREZ NA DOBITAK</b>				
721	I. PORESKI RASHOD PERIODA	1051	37	25.975	12.613
722 dug. saldo	II. ODLOŽENI PORESKI RASHODI PERIODA	1052	37		
722 pot. saldo	III. ODLOŽENI PORESKI PRIHODI PERIODA	1053	37	73	379
723	T. ISPLAĆENA LIČNA PRIMANJA POSLODAVCA	1054			
	<b>S. NETO DOBITAK (1058-1059-1060-1061+1062)</b>	<b>1055</b>		<b>130.685</b>	<b>58.368</b>
	T. NETO GUBITAK (1059-1058+1060+1061-1062)	1056			
	I. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA BEZ PRAVA KONTROLE	1057			
	II. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MATIČNOM PRAVNOM LICU	1058			
	III. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA BEZ PRAVA KONTROLE	1059			
	IV. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA MATIČNOM PRAVNOM LICU	1060			
	V. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	1061	39	726	324
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	1062			

U Beogradu,

dana 27.02.2024. godine

Zakonski zastupnik



*[Handwritten signature]*

Popunjiva pravno lice - preduzetnik					
Matični broj	07024592	Šifra delatnosti	2620	PIB	100001716
Naziv:	PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU RAČUNARSKE OPREME I INFORMATIČKI INŽENJERING INFORMATIKA AD BEOGRAD (STARI GRAD)				
Sedište:	Beograd (Stari grad), Jevrejska 32				

**IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU**  
- KONSOLIDOVANI -  
za period od 01.01. do 31.12.2023. godine

- u hiljadama dinara -

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	<b>A. NETO REZULTAT IZ POSLOVANJA</b>				
	<b>I. NETO DOBITAK (AOP 1055)</b>	2001		130.685	58.368
	<b>II. NETO GUBITAK (AOP 1056)</b>	2002			
	<b>B. OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK</b>				
	<b>a) Stavke koje neće biti reklasifikovane u Bilansu uspeha u budućim periodima</b>				
	1. Promene revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme				
330	a) povećanje revalorizacionih rezervi	2003	15		
	b) smanjenje revalorizacionih rezervi	2004			
	2. Aktuarski dobitci ili gubici po osnovu planova definisanih primanja				
331	a) dobitci	2005			
	b) gubici	2006	15	3.692	215
	3. Dobici ili gubici po osnovu udela u ostalom sveobuhvatnom dobitku ili gubitku pridruženih društava				
333	a) dobitci	2007			
	b) gubici	2008			
	<b>b) Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u Bilansu uspeha u budućim periodima</b>				
	1. Dobici ili gubici po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala				
332	a) dobitci	2009			
	b) gubici	2010			
	2. Dobici ili gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja				
334	a) dobitci	2011			
	b) gubici	2012			
	3. Dobici ili gubici od instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje				
335	a) dobitci	2013			
	b) gubici	2014			
	4. Dobici ili gubici po osnovu instrumenata zaštite rizika (hedžinga) novčanog toka				
336	a) dobitci	2015			
	b) gubici	2016			
	5. Dobici ili gubici po osnovu hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat				
337	a) dobitci	2017			
	b) gubici	2018			
	<b>I. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI DOBITAK</b> (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017) – (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018) ≥ 0	2019			

II. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018) – (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017) ≥ 0	2020		3.692	215
III. ODLOŽENI PORESKI RASHOD NA OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK PERIODA	2021			
IV. ODLOŽENI PORESKI PRIHOD NA OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK PERIODA	2022			
V. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK (2019–2020–2021+2022) ≥ 0	2023			
V. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI GUBITAK (2020–2019+2021–2022) ≥ 0	2024		3.692	215
<b>V. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI REZULTAT PERIODA</b>				
I. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK (2001–2002+2023–2024) ≥ 0	2025		126.993	58.153
II. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2002–2001+2024–2023) ≥ 0	2026			
G. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK (2028+2029) = AOP 2025 ≥ 0 ili AOP 2026 > 0	2027			
1. Pripisan matičnom pravnom licu	2028			
2. Pripisan učešćima bez prava kontrole	2029			

U Beogradu,

dana 27.02.2024. godine



Zakonski zastupnik

*[Handwritten signature]*

Popunjiva pravno lice - preduzetnik					
Matični broj	07024592	Šifra delatnosti	2620	PIB	100001716
Naziv	PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU RAČUNARSKE OPREME I INFORMATIČKI INŽENJERING INFORMATIKA AD BEOGRAD (STARI GRAD)				
Sedište	Beograd (Stari grad), Jevrejska 32				

**IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU**  
**- KONSOLIDOVANI -**  
za period od 01.01. do 31.12.2023. godine

- u hiljadama dinara -

Pozicija	OPIS	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 306 i 309)	AOP	Ostali osnovni kapital (rn 309)	AOP	Upisani a neplaćeni kapital (rn 31)	AOP	Emisiona premija i rezerve (rn 306 i grupa 32)	AOP	Rev.rez. i ner.dob. i gub. (grupa 33)	AOP	Neraspoređeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak (grupa 35)	AOP	Učešće bez prava kontrole	AOP	Ukupno (odgovara poziciji AOP 0401) (kol 2+3+4+5+6+7-8+9)≥0	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (odgovara poziciji AOP 0455) (kol 2+3+4+5+6+7-8+9)<0
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11									
1.	Stanje na dan 01.01.2022.	4001	367.614	4010	679	4019	-	4028	134.501	4037	588.589	4046	164.310	4055	-	4064	-	4073	1.255.693	4082	-
2.	Efekte retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika	4002	0	4011	0	4020	-	4029	0	4038	0	4047	0	4056	-	4065	-	4074	0	4083	-
3.	Korigovano početno stanje na dan 01.01.2022. godine (r.br. 1+2)	4003	367.614	4012	679	4021	-	4030	134.501	4039	588.589	4048	164.310	4057	-	4066	-	4075	1.255.693	4084	-
4.	Neto promene u 2022 godini	4004	0	4013	0	4022	-	4031	0	4040	-215	4049	37.111	4058	-	4067	-	4076	36.896	4085	-
5.	Stanje na dan 31.12.2022. godine (r.br. 3+4)	4005	367.614	4014	679	4023	-	4032	134.501	4041	588.374	4050	201.421	4059	-	4068	-	4077	1.292.589	4086	-
6.	Efekte retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika	4006	0	4015	0	4024	-	4033	0	4042	0	4051	0	4060	-	4069	-	4078	0	4087	-
7.	Korigovano početno stanje na dan 01.01.2023. godine (r.br. 5+6)	4007	367.614	4016	679	4025	-	4034	134.501	4043	588.374	4052	201.421	4061	-	4070	-	4079	1.292.589	4088	-
8.	Neto promene u 2023 godini	4008	0	4017	0	4026	-	4035	0	4044	-3.692	4053	92.840	4062	-	4071	-	4080	89.148	4089	-
9.	Stanje na dan 31.12.2023. godine (r.br. 7+8)	4009	367.614	4018	679	4027	-	4036	134.501	4045	584.682	4054	294.261	4063	-	4072	-	4081	1.381.737	4090	-

U Beogradu,

dana 27.02.2024. godine



Zakonski zastupnik  
*[Signature]*



Popunjiva pravno lice - preduzetnik					
Matični broj	07024592	Šifra delatnosti	2620	PIB	100001716
Naziv:	PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU RAČUNARSKE OPREME I INFORMATIČKI INŽENJERING INFORMATIKA AD BEOGRAD (STARI GRAD)				
Sedište:	Beograd (Stari grad), Jevrejska 32				

## IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

- KONSOLIDOVANI -

u periodu od 01.01. do 31.12.2023. godine

- u hiljadama dinara -

Pozicija	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
<b>A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI</b>			
<b>I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 4)</b>	<b>3001</b>	<b>9.596.639</b>	<b>7.570.302</b>
1. Prodaja i primljeni avansi u zemlji	3002	9.514.825	7.512.404
2. Prodaja i primljeni avansi u inostranstvu	3003	68.237	37.857
3. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	3004		
4. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	3005	13.577	20.041
<b>II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 8)</b>	<b>3006</b>	<b>9.632.322</b>	<b>8.041.430</b>
1. Isplate dobavljačima i dati avansi u zemlji	3007	7.549.724	5.335.333
2. Isplate dobavljačima i dati avansi u inostranstvu	3008	1.324.090	1.824.815
3. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	3009	472.015	430.310
4. Plaćene kamate u zemlji	3010	2.135	13.236
5. Plaćene kamate u inostranstvu	3011		
6. Porez na dobitak	3012	12.416	11.494
7. Odlivi po osnovu ostalih javnih prihoda	3013	249.944	410.413
8. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	3014	21.998	15.829
<b>III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)</b>	<b>3015</b>		
<b>IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II-I)</b>	<b>3016</b>	<b>35.683</b>	<b>471.128</b>
<b>B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA</b>			
<b>I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)</b>	<b>3017</b>	<b>4.444</b>	<b>9.448</b>
1. Prodaja akcija i udela	3018		
2. Prodaja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3019	454	7.855
3. Ostali finansijski plasmani	3020		
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	3021	3.990	1.593
5. Primljene dividende	3022		
<b>II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)</b>	<b>3023</b>	<b>28.654</b>	<b>20.822</b>
1. Kupovina akcija i udela	3024		

2. Kupovina nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3025	28.654	20.822
3. Ostali finansijski plasmani	3026		
<b>III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)</b>	<b>3027</b>		
<b>IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II-I)</b>	<b>3028</b>	<b>24.210</b>	<b>11.374</b>
<b>V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA</b>			
<b>I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 7)</b>	<b>3029</b>	<b>90.890</b>	<b>173.612</b>
1. Uvećanje osnovnog kapitala	3030		
2. Dugoročni krediti u zemlji	3031		
3. Dugoročni krediti u inostranstvu	3032		
4. Kratkoročni krediti u zemlji	3033	90.890	173.612
5. Kratkoročni krediti u inostranstvu	3034		
6. Ostale dugoročne obaveze	3035		
7. Ostale kratkoročne obaveze	3036		
<b>II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 8)</b>	<b>3037</b>	<b>144.104</b>	<b>200.645</b>
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	3038		
2. Dugoročni krediti u zemlji	3039		
3. Dugoročni krediti u inostranstvu	3040		
4. Kratkoročni krediti u zemlji	3041	90.890	173.442
5. Kratkoročni krediti u inostranstvu	3042		
6. Ostale obaveze	3043	12.071	7.884
7. Finansijski lizing	3044	3.578	1.590
8. Isplaćene dividende	3045	37.565	17.729
<b>III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)</b>	<b>3046</b>		
<b>IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II-I)</b>	<b>3047</b>	<b>53.214</b>	<b>27.033</b>
<b>G. SVEGA PRILIV GOTOVINE (3001+3017+3029)</b>	<b>3048</b>	<b>9.691.973</b>	<b>7.753.362</b>
<b>D. SVEGA ODLIV GOTOVINE (3006+3023+3037)</b>	<b>3049</b>	<b>9.805.080</b>	<b>8.262.897</b>
<b>Đ. NETO PRILIV GOTOVINE (3048–3049) ≥ 0</b>	<b>3050</b>		
<b>E. NETO ODLIV GOTOVINE (3049–3048) ≥ 0</b>	<b>3051</b>	<b>113.107</b>	<b>509.535</b>
<b>Ž. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA</b>	<b>3052</b>	<b>259.322</b>	<b>768.005</b>
<b>Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE</b>	<b>3053</b>	<b>825</b>	<b>1.149</b>
<b>I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE</b>	<b>3054</b>	<b>2.205</b>	<b>297</b>
<b>J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (3050–3051+3052+3053–3054)</b>	<b>3055</b>	<b>144.835</b>	<b>259.322</b>

U Beogradu,

dana 27.02.2024. godine

Zakonski zastupnik 



**INFORMATIKA a.d.**  
**Beograd, Jevrejska 32**

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANI  
GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJ  
ZA 2023. GODINU**

**Beograd, februar 2024. godine**

## NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***1. OPŠTE INFORMACIJE****1.1. Osnovni podaci o Matičnom pravnom licu - "Informatika" a.d. Beograd**

Akcionarsko društvo "Informatika" Beograd je preduzeće za proizvodnju računarske opreme i informatički inženjering (u daljem tekstu "Matično društvo"). Osnovni podaci o Matičnom društvu dati su u nastavku teksta:

- |   |  |
|---|--|
| – Naziv preduzeća   | Preduzeće za proizvodnju računarske opreme i informatički inženjering "Informatika" a.d. |
| – Sedište preduzeća   | Beograd, Jevrejska 32  |
| – Država i adresa registracije  | Republika Srbija, Beograd, Jevrejska 32  |
| – Datum osnivanja preduzeća   | 1. april 1976. godine  |
| – Delatnost preduzeća   | 2620 - proizvodnja i promet računara   |
| – Veličina preduzeća  | veliko   |
| – Vlasništvo  | privatno 100%  |
| – Vlasnici preduzeća  | prema evidenciji iz Centralnog registra hartija od vrednosti                             |
| – Broj akcija   | 180.011  |
| – Broj zaposlenih na neodređeno vreme 31. decembra 2023.                                  | 144 (31. decembar 2022. godine: 144)   |
| – Preduzeće je dobilo standard  | ISO 9001, ISO 14001 i ISO 27001  |
| – Akcijama Matičnog društva se trguje na Beogradskoj berzi počev od 8. maja 2007. godine. |  |

**1.2. Osnovni podaci o zavisnom pravnom licu - "Direct Link" d.o.o. Beograd**

Matično društvo je 100% vlasnik udela u zavisnom pravnom licu "Direct Link" d.o.o. Beograd (zajedno u daljem tekstu "Grupa"). Osnovni podaci o zavisnom pravnom licu dati su u nastavku teksta:

- |  |  |
|--|--|
| – Naziv preduzeća  | Preduzeće za proizvodnju i promet računarske opreme "Direct Link" d.o.o. |
| – Sedište preduzeća                                      | Beograd, Jevrejska 32  |
| – Država i adresa registracije                           | Republika Srbija, Beograd, Jevrejska 32                                  |
| – Datum osnivanja preduzeća                              | 21. avgust 1998. godine  |
| – Delatnost preduzeća                                    | 2620 - proizvodnja i promet računara                                     |
| – Veličina preduzeća                                     | malo   |
| – Učešće u vlasništvu                                    | 100%   |
| – Broj zaposlenih na neodređeno vreme 31. decembra 2023. | 11 (31. decembar 2022. godine: 11)                                       |

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE****Za godinu završenu 31. decembra 2023.***Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

---

**1. OPŠTE INFORMACIJE (Nastavak)****1.3. Delatnost Grupe**

Osnovna delatnost Matičnog društva, kao i njegovog zavisnog pravnog lica je proizvodnja, održavanje i promet računarske opreme, industrijskih računara, komunikacija i sveobuhvatnih proizvodno-poslovnih informacionih sistema, kao i nabavka i prodaja informatičke robe.

Uspesna dugogodišnja saradnja sa najpriznatijim svetskim firmama kao što su Microsoft, Dell, Lenovo, Unisys omogućava privrednim društvima unutar Grupe primenu najnovijih dostignuća iz oblasti savremenih informacionih tehnologija.

Do sada je uspešno realizovan veliki broj ugovora sa privrednim društvima u zemlji i u inostranstvu, državnim institucijama, Svetskom bankom, Evropskom agencijom za rekonstrukciju i drugima.

**1.4. Resursi Grupe**

Grupa Informatika ima u vlasništvu 6.657 m<sup>2</sup> dobro opremljenog poslovnog prostora za potrebe proizvodnje, servisa, projektovanja i izrade informacionih sistema. Najviše poslovnog prostora je u Beogradu i to oko 93% od iskazanog vlasništva, a ostatak u najvećim privrednim centrima Srbije i bivšim jugoslovenskim republikama.

U Grupi je na neodređeno vreme zaposleno 155 radnika razne kvalifikacione strukture, velikog radnog iskustva i specijalizovanih znanja iz svih oblasti najsavremenijih računarskih i informacionih tehnologija. Veliki broj radnika ima međunarodno priznate sertifikate.

U cilju što brže intervencije kod korisnika i racionalnijeg poslovanja zaposleni su pored Beograda locirani u sledećim regionalnim centrima: Novi Sad i Niš. Pored stalno zaposlenih radnika Grupa po potrebi angažuje naše najeminentnije informatičke stručnjake sa fakulteta i instituta.

Za proizvodnju nove i održavanje postojeće računarske opreme Grupa je opremljena najsavremenijim elektronskim uređajima i instrumentima, kao i većim brojem proizvodnih linija i servisnih centara. Za brze intervencije na terenu Grupa je opremila nekoliko mobilnih ekipa sa potrebnom opremom, uređajima i rezervnim delovima. Takođe, Grupa ima i sektor za komunikaciju koji projektuje i realizuje aktivne i pasivne računarske mreže.

Za uspešnu eksploataciju hardvera i implementaciju softverskih rešenja kod kupaca Grupa u svom školskom centru organizuje obuku kadrova korisnika.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE****Za godinu završenu 31. decembra 2023.***Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

---

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA**

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik RS", br. 73/2019 i 44/2021 - u daljem tekstu "Zakon") i ostalom primenjivom zakonskom i podzakonskom regulativom u Republici Srbiji.

Za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima Matično Društvo je, kao javno društvo, u obavezi da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja, koji u smislu gore navedenog Zakona, čine Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, Međunarodni računovodstveni standardi ("MRS") i Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja ("MSFI") izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, i sa njima povezana tumačenja izdata od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Rešenjem Ministra finansija Republike Srbije o utvrđivanju prevoda Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja broj 401-00-4351/2020-16 od 10. septembra 2020. godine ("Službeni glasnik RS", 123/2020 i 125/2020 - ispr.), utvrđen je zvaničan prevod MSFI koji se primenjuju od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2021. godine. Prevod MSFI, koji je utvrdilo i objavilo Ministarstvo finansija, čine Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, osnovni tekstovi MRS, osnovni tekstovi MSFI izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("IASB"), kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja ("IFRIC") u obliku u kojem su izdati, odnosno usvojeni i koji ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere i drugi dopunski objašnjavajući materijal koji može da se usvoji u vezi sa standardima, odnosno tumačenjima, osim ako se izričito ne navodi da je sastavni deo standarda, odnosno tumačenja (u daljem tekstu: "prevod MSFI"). Prevod MSFI obuhvata MRS/MSFI, koji se primenjuju za izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine i njih je Grupa primenila prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja za 2021. godinu.

Novi i izmenjeni MRS i MSFI i sa njima povezana tumačenja izdata od strane IASB-a, odnosno IFRIC-a nakon tog datuma, na snazi za izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine, 2021. i 2022. godine (Napomena 2.2(a)) nisu zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srbiji, te shodno tome nisu ni primenjeni od strane Grupe prilikom sastavljanja priloženih finansijskih izveštaja.

Iznosi u priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe iskazani su u hiljadama dinara (RSD), osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Grupe. Iznosi iskazani u RSD zaokruženi su na najbližu hiljadu, osim ako nije drugačije naznačeno.

Sadržina i forma obrazaca finansijskih izveštaja i sadržina pozicija u obrascima je propisana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrasca statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br. 89/2020).

Grupa je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3.

Računovodstvene politike i procene korišćene prilikom sastavljanja ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Grupe za 2022. godinu.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)****2.1. Osnova za vrednovanje**

Konsolidovani finansijski izveštaji su sastavljeni prema konceptu nabavne vrednosti, osim za vrednovanje nepokretnosti (zemljišta i građevinskih objekata) i investicionih nekretnina, koje se iskazuju po revalorizovanoj (fer) vrednosti koja se zasniva na periodičnim procenama koje vrše eksterni nezavisni procenitelji.

**2.2. Uticaj i primena novih i revidiranih MRS/MSFI****(a) Standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda na snazi u tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni u Republici Srbiji**

Do datuma sastavljanja priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja, sledeće izmene MRS, MSFI i tumačenja izdate od strane IASB-a, odnosno IFRIC-a stupile su na snagu 1. januara 2022. godine, i kao takve su primenjive na finansijske izveštaje za 2023. godinu. Međutim, kako još uvek nisu zvanično prevedene i objavljene od strane Ministarstva finansija, nisu primenjene od strane Grupe:

- MSFI 17 “Ugovori o osiguranju” i naknadne izmene MSFI 17 koje se bave problemima i izazovima implementacije koji su identifikovani nakon što je MSFI 17 objavljen 2017. godine. MSFI 17 zamenjuje MSFI 4 “Ugovori o osiguranju” od 1. januara 2023. godine i uvodi sveobuhvatan i konzistentan pristup za računovodstveno obuhvatanje ugovora o osiguranju. S obzirom da se MSFI 17 primenjuje na sve ugovore o osiguranju koje entitet izdaje (sa ograničenim izuzecima od primene), njegovo usvajanje može imati uticaja i na neosiguravače kao što je Društvo.
- Izmene MSFI 4 “Ugovori o osiguranju” - Produžetak roka za privremeno izuzeće od primene MSFI 9.
- Izmene MSFI 17 “Ugovori o osiguranju” - Početna primena MSFI 17 i MSFI 9 - Uporedne informacije. Entitet koji odluči da primeni izmenu primenjuje je kada prvi put primeni MSFI 17.
- Izmene MRS 1 “Prezentacija finansijskih izveštaja” i MSFI Izjava o praksi 2 - Obelodanjivanje računovodstvenih politika. Izmene MRS 1 imaju za cilj da obelodanjivanje računovodstvenih politika učine informativnijim, tako što zamenjuju zahtev za obelodanjivanjem “značajnih računovodstvenih politika” sa zahtevom za obelodanjivanjem “materijalnih računovodstvenih politika”. MSFI Izjava o praksi 2 obuhvata smernice i ilustrativne primere koji imaju za cilj da pomognu entitetu u primeni koncepta materijalnosti prilikom donošenja procena o obelodanjivanju računovodstvenih politika.
- Izmene MRS 8 “Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške” - Definicija računovodstvene procene. Prema novoj definiciji, računovodstvene procene su definisane kao “novčani iznosi u finansijskim izveštajima koji su podložni neizvesnosti pri odmeravanju”. Izmjenama se pojašnjava razlika između promena računovodstvenih procena i promena računovodstvenih politika i ispravke grešaka.
- Izmene MRS 12 “Odloženi porezi” - Odloženi porez koji se odnosi na imovinu i obaveze proistekle iz jedne transakcije. Izmene sužavaju obim i daju dalja pojašnjenja u vezi sa izuzetkom za početno priznavanje prema MRS 12 i preciziraju kako entiteti treba da obračunavaju odloženi porez u vezi sa imovinom i obavezama koje proističu iz jedne transakcije, kao što su lizing i obaveze vraćanja u prvobitno stanje.
- Izmene MRS 12 “Odloženi porezi” - Međunarodna poreska reforma - Pravila modela Stub 2. Izmene predviđaju privremeno izuzeće od zahteva u vezi sa odloženim poreskim sredstvima i obavezama u vezi sa porezom na dobitak iz drugog stuba.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)****2.2. Uticaj i primena novih i revidiranih MRS/MSFI (Nastavak)****(a) Standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda na snazi u tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni u Republici Srbiji (Nastavak)**

Shodno prethodno navedenom, a imajući u vidu potencijalno materijalne efekte koje odstupanja računovodstvenih propisa Republike Srbije od MRS i MSFI mogu imati na konsolidovane finansijske izveštaje Grupe, priloženi konsolidovani finansijski izveštaji se ne mogu smatrati finansijskim izveštajima sastavljenim u skladu sa MSFI.

**(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe**

IASB je objavio značajan broj novih i izmenjenih standarda i IFRIC tumačenja, koji nisu na snazi za godišnji izveštajni period koji počinje 1. januara 2023. godine i nisu ranije usvojeni od strane Grupe:

- Izmene MSFI 16 “Lizing” - Obaveze po osnovu lizinga u prodaji i povraćaju lizinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine). Izmene i dopune imaju za cilj da poboljšaju zahteve koje prodavac-zakupac koristi u odmeravanju obaveze za lizing koja proizilazi iz transakcije prodaje i povratnog zakupa u MSFI 16, dok se ne menja računovodstveni tretman zakupa koji nije u vezi sa transakcijama prodaje i povratnog lizinga.
- Izmene MRS 1 “Prezentacija finansijskih izveštaja” - Klasifikacija obaveza na kratkoročne i dugoročne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine). Cilj izmena je da razjasni principe u MRS 1 za klasifikaciju obaveza na kratkoročne i dugoročne.
- Izmene MRS 1 “Prezentacija finansijskih izveštaja” - Dugoročne obaveze sa kovenantama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine). Izmene se pojašnjavaju kako uslovi koje entitet mora da ispuni u roku od dvanaest meseci nakon datuma izveštajnog perioda utiču na klasifikaciju obaveza.
- Izmene MRS 7 “Izveštaj o tokovima gotovine” i MSFI 7 “Finansijski instrumenti: obelodanjivanje” - Finansijski aranžmani dobavljača (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine). Izmene se dodaju zahtevima za obelodanjivanjem, kao i “reperne tačke” u okviru postojećih zahteva za obelodanjivanjem koji od entiteta traže da obezbede kvalitativne i kvantitativne informacije o finansijskim aranžmanima dobavljača.
- MSFI S1 “Opšti zahtevi za obelodanjivanje finansijskih informacija u vezi sa održivošću” i MSFI S2 “Obelodanjivanje u vezi sa klimom” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine). MSFI S1 i MSFI S2 predstavljaju nove MSFI standarde koji se bave obelodanjivanjem u vezi sa održivošću, pri čemu MSFI S1 daje osnovni okvir za obelodanjivanje materijalnih informacija o rizicima i mogućnostima u vezi sa održivošću u celom lancu vrednosti entiteta, dok MSFI S2 utvrđuje zahteve za entite da obelodane informacije o rizicima i mogućnostima vezanim za klimu. Primena ovih standarda u našoj zemlji zavisi od regulatornog procesa, odnosno donošenja propisa kojima se uvodi obaveza njihove primene.
- Izmene MRS 21 “Efekti promene deviznih kurseva” - Nedostatak razmenjivosti (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2025. godine). Izmene se preciziraju kako se vrši procena da li je valuta razmenjiva i kako se utvrđuje trenutni devizni kurs ukoliko nije.



**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

---

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)****2.3. Uporedni podaci**

Uporedne podatke i početna stanja čine podaci sadržani u konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe za 2022. godinu, sastavljenim u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, koji su bili predmet revizije.

**2.4. Stalnost poslovanja**

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Grupa nastaviti sa poslovanjem u doglednoj budućnosti, koja obuhvata period od najmanje dvanaest meseci od datuma konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Zavisno pravno lice "Direct Link" d.o.o. Beograd je u 2023. godini ostvarilo neto dobitak u iznosu od RSD 4.648 hiljada (2022. godina: neto dobitak od RSD 2.964 hiljade), ali je u periodu pre 2015. godine poslovalo sa gubitkom koji je rezultirao u akumuliranom gubitku koji na dan 31. decembra 2023. godine iznosi RSD 71.000 hiljadu, od čega gubitak iznad visine kapitala iznosi RSD 18.563 hiljade. Kratkoročne obaveze Zavisnog pravnog lica na dan 31. decembra 2023. godine veće su od njegove obrtne imovine za RSD 41.116 hiljada.

Fokus zavisnog pravnog lica u toku 2022. godine je nastavljen u pravcu "value added" distribucije, tako da se radila projektna distribucija manjeg obima sa većom maržom. Oštrija finansijska disciplina unutar Zavisnog pravnog lica, kao i ka kupcima, će preventivno delovati na sve negativne uticaje iz sfere finansijskog poslovanja. Takođe, ne očekuje se značajan uticaj negativnih kursnih razlika, jer one nisu drastično učestvovala u rezultatu zavisnog pravnog lica, a imajući u vidu ostvaren promet i kretanje kursa stranih valuta. Rukovodstvo smatra da Zavisno pravno lice ima adekvatne resurse da nastavi sa poslovanjem u doglednoj budućnosti, kao i podršku osnivača Matičnog društva.

Rukovodstvo Grupe je razmotrilo sve informacije koje su bile raspoložive i analiziralo pitanja koja mogu biti relevantna za sposobnost Grupe da posluje u skladu sa načelom stalnosti, uključujući značajne okolnosti i događaje, planove rukovodstva, kao i efekte krize prouzrokovane rusko-ukrajinskim konfliktom na poslovanje Grupe (Napomena 41).

Posledice poremećaja lanaca snabdevanja na svetskom IT tržištu osećaju se i u Srbiji. Ipak, uprkos takvom poslovnom ambijentu, Grupa nastavlja u 2024. godini učešće u procesima sveukupne digitalizacije državnih e-servisa. To se posebno odnosi na oblast elektronskih faktura (implementacija, integracija, podrška).

**2.5. Korišćenje procenjivanja**

Sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa primenljivim okvirom finansijskog izveštavanja zahteva primenu izvesnih ključnih računovodstvenih procena. Ono, takođe, zahteva da rukovodstvo koristi svoje prosuđivanje u primeni računovodstvenih politika Grupe. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procena.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su izvršene procene, predmet su redovnih provera. Ukoliko se putem provera utvrdi da je došlo do promene u procenjenoj vrednosti, utvrđeni efekti se priznaju u konsolidovanim finansijskim izveštajima u periodu kada je do promene došlo.

Oblasti koje zahtevaju prosuđivanje većeg stepena ili veće složenosti, odnosno oblasti u kojima pretpostavke i procene imaju materijalni značaj za konsolidovane finansijske izveštaje obelodanjene su u Napomeni 5.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE****Za godinu završenu 31. decembra 2023.***Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

---

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA****3.1. Nematerijalna imovina**

Nematerijalna imovina se inicijalno priznaje po nabavnoj vrednosti. Naknadno vrednovanje nematerijalne imovine izvršeno je po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i eventualne kumulirane gubitke po osnovu obezvređenja.

Nematerijalna imovina Grupe na dan 31. decembra 2023. godine se sastoji od softvera i licenci.

Korisni vek nematerijalne imovine je procenjen kao određen (3 do 7 godina), a amortizacija nematerijalne imovine se obračunava primenom proporcionalne metode.

Stecene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procenjenog veka upotrebe.

Izdaci vezani za održavanje softvera priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci po osnovu istraživanja i razvoja priznaju se kao trošak u periodu u kome nastanu (Napomena 27).

**3.2. Nekretnine, postrojenja i oprema**

Dobici i gubici koji proističu iz rashodovanja ili prodaje nematerijalne imovine se priznaju u konsolidovanom bilansu uspeha perioda kada je nematerijalno ulaganje rashodovano, odnosno prodato, i to u visini razlike između novčanog priliva i knjigovodstvene vrednosti sredstva.

Nekretnine, postrojenja i opremu Grupe na dan 31. decembra 2023. godine čine nekretnine, postrojenja i oprema u sopstvenom vlasništvu i imovina sa pravom korišćenja (poslovni prostor i vozila), priznata u skladu sa novim MSFI 16 „Lizing“.

Stavke nekretnina, postrojenja i opreme u sopstvenom vlasništvu odmeravaju se prilikom početnog priznavanja po svojoj nabavnoj vrednosti. Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno pripisuju nabavci sredstava, što uključuje fakturnu vrednost (uključujući carinske dažbine), sve troškove koji se direktno pripisuju dovođenju sredstva na lokaciju i u stanje koje je neophodno da bi sredstvo moglo funkcionisati na način na koji rukovodstvo očekuje, inicijalnu procenu troškova demontaže, uklanjanja sredstva i obnove područja na kom je sredstvo locirano.

Imovina sa pravom korišćenja je inicijalno odmerena u skladu sa izvršenim obračunom, a na osnovu procenjene dužine zakupa, iznosa mesečne zakupnine i inkrementalne stope zaduživanja.

Nakon početnog priznavanja kao sredstva, stavke postrojenja i opreme su odmerene po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i eventualne kumulirane gubitke po osnovu obezvređenja.

Nepokretnosti (zemljište i građevinski objekti) odmeravaju po revalorizovanoj (fer) vrednosti koja se zasniva na periodičnim procenama koje vrše eksterni nezavisni procenitelji, umanjenoj za amortizaciju građevinskih objekata.

Povećanje knjigovodstvene vrednosti po osnovu revalorizacije zemljišta i građevinskih objekata iskazuje se u revalorizacionim rezervama u okviru kapitala. Smanjenja kojima se umanjuju prethodna povećanja vrednosti istih sredstava terete revalorizacione rezerve direktno u kapitalu, dok sva ostala smanjenja terete bilans uspeha.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.2. Nekretnine, postrojenja i oprema (Nastavak)**

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, ukoliko je primenljivo, samo kada postoji verovatnoća da će Grupa u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano odmeriti. Knjigovodstvena vrednost zamenjenog sredstva se isknjižava.

Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete konsolidovani bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Dobici i gubici koji proističu iz rashodovanja ili prodaje sredstva se priznaju u konsolidovanom bilansu uspeha perioda kada je sredstvo rashodovano, odnosno prodato, i to u visini razlike između novčanog priliva i knjigovodstvene vrednosti sredstva.

Amortizacija drugih sredstava se obračunava primenom proporcionalne metode kako bi se njihova nabavna, odnosno revalorizovana vrednost u slučaju građevinskih objekata, rasporedila tokom njihovog procenjenog veka trajanja, kao što sledi:

- Građevinski objekti	40-65 godina
- Mašine i oprema	1-10 godina
- Motorna vozila	3-10 godina

Korisni vek upotrebe sredstva se revidira i po potrebi koriguje na datum svakog konsolidovanog bilansa stanja. Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvataju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Obračun amortizacije za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015, 112/2015, 113/2017, 95/2018, 86/2019, 153/2020 i 118/2021), Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe ("Službeni glasnik RS", br. 116/2004, 99/2010, 104/2018 i 8/2019) i Pravilnikom o amortizaciji stalnih sredstava koja se priznaje za poreske svrhe ("Službeni glasnik RS", br. 93/2019), što rezultira efektima kako na tekući porez, tako i na odložene poreze (Napomena 37).

**3.3. Investicione nekretnine**

Investiciona nekretnina Grupe je nekretnina koju Grupa drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja nekretnine ili radi uvećanja vrednosti kapitala ili radi i jednog i drugog, a ne radi:

- upotrebe za proizvodnju ili snabdevanje robom ili pružanje usluga ili za potrebe administrativnog poslovanja; ili
- prodaje u okviru redovnog poslovanja.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Pri početnom merenju, zavisni troškovi nabavke uključuju se u nabavnu vrednost ili cenu koštanja.

Nakon početnog priznavanja, naknadno merenje investicione nekretnine vrši se po fer (poštenoj) vrednosti. Fer vrednost investicione nekretnine je njena tržišna vrednost. Poštena vrednost meri se kao najverovatnija cena koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja, u skladu sa definicijom poštene vrednosti.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

---

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.3. Investicione nekretnine (Nastavak)**

Dobitak ili gubitak nastao zbog promene fer vrednosti investicione nekretnine uključuje se u neto dobitak ili neto gubitak perioda u kojem je nastao. Investicione nekretnine ne podležu obračunu amortizacije.

**3.4. Umanjenje vrednosti nefinansijskih sredstava**

Za sredstva koja imaju neodređen korisni vek upotrebe i ne podležu amortizaciji, provera da li je došlo do umanjenja njihove vrednosti vrši se na godišnjem nivou. Za sredstva koja podležu amortizaciji provera da li je došlo do umanjenja njihove vrednosti vrši se kada događaji ili izmenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrednost možda neće biti nadoknadiva. Gubitak zbog umanjenja vrednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrednosti.

Nadoknadiva vrednost je fer vrednost sredstva umanjena za troškove prodaje ili vrednosti u upotrebi, u zavisnosti koja od ovih vrednosti je viša. Za svrhu procene umanjenja vrednosti, sredstva se grupišu na najnižim nivoima na kojima mogu da se utvrde odvojeni prepoznatljivi novčani tokovi (jedinice koje generišu gotovinu).

Nefinansijska sredstva kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti revidiraju se na svaki izveštajni datum zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

**3.5. Finansijski instrumenti****3.5.1. Finansijska sredstva**

Rukovodstvo Grupe vrši klasifikaciju svojih finansijskih sredstava u momentu inicijalnog priznavanja. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena, odnosno poslovnog modela upravljanja u okviru koga se drže, kao i karakteristika ugovorenih novčanih tokova.

U skladu sa MSFI 9 "Finansijski instrumenti", koji je Grupa usvojila 1. januara 2020. godine, finansijska sredstva se klasifikuju u sledeće kategorije:

- finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti;
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (kapital - FVTOCI); i
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

Finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ukoliko se drže u okviru poslovnog modela čija je svrha isključivo naplata ugovorenih novčanih tokova i ukoliko na osnovu ugovornih uslova finansijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na neizmireni iznos glavnice, osim ako su pri inicijalnom priznavanju neopozivo opredeljena kao sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (ako se time otklanja ili znatno umanjuje nedoslednost pri merenju ili priznavanju).

Finansijska sredstva se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat ukoliko se drže u okviru poslovnog modela čija je svrha naplata ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijskih sredstava i ukoliko na osnovu ugovornih uslova finansijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na neizmireni iznos glavnice, osim ako su pri inicijalnom priznavanju neopozivo opredeljena kao sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (ako se time otklanja ili znatno umanjuje nedoslednost pri merenju ili priznavanju).

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

---

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)****3.5.1. Finansijska sredstva (Nastavak)**

Finansijska sredstva se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, samo ako se ne mere po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Poslovni model se definiše u skladu sa procenom rukovodstva Grupe o nameni za koju se finansijska sredstva drže i ciljevima upravljanja finansijskim sredstvima na osnovu svih dostupnih relevantnih činjenica za procenu poslovnog modela. Poslovni model Grupe se može definisati kao sredstva kojima se upravlja u cilju naplate novčanih tokova, a čine ga finansijski plasmani i potraživanja (od kupaca i ostala).

Finansijska sredstva i obaveze Grupe obuhvataju potraživanja od kupaca, ostala kratkoročna potraživanja, obaveze prema dobavljačima, kao i druge obaveze iz poslovanja koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti i zadovoljavaju nove kriterijume predviđene MSFI 9 (test poslovnog modela i karakteristike ugovorenih novčanih tokova) za vrednovanje po amortizovanoj vrednosti.

Grupa nema finansijskih sredstava i obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, niti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Finansijska sredstva se uključuju u obrtnu imovinu, osim ukoliko su im rokovi dospeća duži od 12 meseci nakon datuma izveštavanja, kada se klasifikuju kao dugoročna sredstva.

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada je došlo do isteka ugovornog prava ili prenosa prava na prilive gotovine po osnovu tog sredstva i kada je Grupa izvršila prenos svih rizika i koristi koji proističu iz vlasništva nad sredstvom ili nije ni prenela, ni zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, ali je prenela kontrolu nad njim.

Finansijsko sredstvo prestaje da se priznaje otpisom potraživanja. Takođe, do prestanka priznavanja finansijskog sredstva dolazi ukoliko su se desile naknadne izmene ugovorenih uslova finansijskog sredstva, a koje dovode do značajnih modifikacija novčanih tokova finansijskog sredstva.

Nakon inicijalnog priznavanja, finansijska sredstva se vrednuju kao što sledi:

**(a) Potraživanja po osnovu prodaje i ostala potraživanja iz poslovanja**

Prodaju svojih proizvoda i usluga Grupa vrši na osnovu uobičajenih uslova prodaje i takva potraživanja nisu kamatonosna. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

U skladu sa MSFI 9 "Finansijski instrumenti", obezvređenje, odnosno ispravka vrednosti se obračunava i priznaje za sve finansijske instrumente koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, kao i za finansijska sredstva koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Grupa primenjuje model "očekivanog kreditnog gubitka" kada obračunava ispravku vrednosti potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja.

Grupa primenjuje "pojednostavljeni pristup" u priznavanju životnih ("lifetime") gubitaka za celokupni period trajanja finansijskog sredstva za potraživanja od kupaca (dugoročna i kratkoročna) i ostala potraživanja koja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja, korišćenjem tzv. matrice ispravke vrednosti gde su potraživanja grupisana na bazi različitih karakteristika kupaca i trendova istorijskih gubitaka po osnovu nenaplaćenih potraživanja.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

---

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)****3.5.1. Finansijska sredstva (Nastavak)****(a) Potraživanja po osnovu prodaje i ostala potraživanja iz poslovanja (Nastavak)**

Stope očekivanih kreditnih gubitaka zasnovane su na istorijskim gubicima po osnovu obezvređenja potraživanja koje je Grupa imala. Istorijske stope gubitaka se koriguju za tekuće i buduće informacije o makroekonomskim faktorima koji utiču na kupce Grupe.

Knjigovodstvena vrednost potraživanja umanjuje se preko ispravke vrednosti za očekivane kreditne gubitke, a iznos umanjenja se priznaje u bilansu uspeha u okviru rashoda od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Prihodi od ukidanja ispravke vrednosti po osnovu naknadno naplaćenih iznosa i procenjene naplativosti potraživanja priznaju se u konsolidovanom bilansu uspeha u okviru prihoda od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Do 31. decembra 2019. godine, ispravka vrednosti potraživanja od kupaca se utvrđivala u skladu sa zahtevima MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje", odnosno kada je postojao objektivni dokaz da Grupa neće biti u stanju da naplati sve iznose koje potražuje na osnovu prvobitnih uslova potraživanja. Značajne finansijske poteškoće kupca, verovatnoća da će kupac biti likvidiran ili finansijski reorganizovan, propust ili kašnjenje u izvršenju plaćanja (više od 60 dana od datuma dospeća) su se smatrali indikatorima da je vrednost potraživanja umanjena. Procena ispravke vrednosti potraživanja vršena je na osnovu starosne analize i istorijskog iskustva i kada naplata celog ili dela potraživanja više nije verovatna.

**(b) Gotovina i gotovinski ekvivalenti**

Gotovina i gotovinski ekvivalenti uključuju sredstva na računima kod banaka i visokolikvidna sredstva sa prvobitnim rokom dospeća do tri meseca ili kraće, a koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

**3.5.2. Finansijske obaveze**

MSFI 9 "Finansijski instrumenti" najvećim delom zadržava postojeće zahteve MRS 39 u pogledu klasifikacije finansijskih obaveza, pa se finansijske obaveze klasifikuju kao finansijske obaveze merene po amortizovanoj vrednosti i finansijske obaveze merene po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih obaveza u momentu inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze Grupe čine obaveze po osnovu finansijskog lizinga, obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze (obaveze iz poslovanja).

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti. Nakon inicijalnog priznavanja, finansijske obaveze Grupe se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Grupa ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

---

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)****3.5.2. Finansijske obaveze (Nastavak)**

U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

Pored toga, u skladu sa MSFI 9, Grupa prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada su ugovoreni uslovi modifikovani, a novčani tokovi modifikovane obaveze značajno izmenjeni. U tom slučaju, nova finansijska obaveza se bazira na izmenjenim uslovima i priznaje se po fer vrednosti. Razlika između knjigovodstvene vrednosti prvobitne finansijske obaveze i fer vrednosti nove finansijske obaveze sa izmenjenim uslovima se priznaje kroz bilans uspeha.

**Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja**

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, što zbog kratkoročne prirode ovih obaveza odgovara njihovoj nominalnoj vrednosti.

**3.6. Zalihe**

Zalihe se vrednuju po nabavnoj vrednosti, odnosno neto prodajnoj vrednosti ako je ona niža.

Nabavna vrednost predstavlja vrednost po fakturi ino ili domaćeg dobavljača uvećanu za troškove carine, transportne i ostale dokumentovane zavisne troškove nabavke. Neto prodajna vrednost je cena po kojoj zalihe mogu biti prodane u normalnim uslovima poslovanja po odbitku varijabilnih troškova prodaje.

Terećenjem rashoda vrši se ispravka vrednosti zaliha repromaterijala i robe u slučajevima kada se oceni da je potrebno svesti vrednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrednost.

**3.7. Gotovinski ekvivalenti i gotovina**

Gotovinski ekvivalenti i gotovina uključuju sredstva na računima kod banaka, gotovinu u blagajni, kao i visokoliquidna sredstva sa prvobitnim rokom dospeća do tri meseca ili kraće, a koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

**3.8. Kapital**

Kapital Grupe čine:

- (a) Akcijski kapital - obične akcije, emisiona premija i ostali kapital;
- (b) Statutarne i druge rezerve;
- (c) Revalorizacione rezerve koje čine pozitivni efekti izvršene procene građevinskih objekata i njihovo svodenje na fer tržišnu vrednost;
- (d) Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu drugih komponenti ostalog rezultata (aktuarski dobiti/gubici); i
- (e) Neraspoređeni dobitak.

Otkupljene sopstvene akcije predstavljaju odbitnu stavku kapitala (Napomena 15).

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE****Za godinu završenu 31. decembra 2023.***Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

---

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.9. Raspodela dobitka**

Raspodela dobitka vlasnicima kapitala Grupe priznaje se kao obaveza u periodu u kome su vlasnici kapitala Grupe odobrili raspodelu dobitka.

**3.10. Rezervisanja**

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Grupa ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Rezervisanja se priznaju u iznosima koji predstavljaju najbolju procenu izdataka zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum konsolidovanog bilansa stanja (Napomena 16). Trošak rezervisanja se priznaje u rashodima perioda.

Kada je efekat vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja je sadašnja vrednost očekivanih izdataka zahtevanih da se obaveza izmiri, dobijen diskontovanjem pomoću stope pre poreza koja odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Rezervisanja se ponovo razmatraju na svaki datum konsolidovanog bilansa stanja i koriguju radi odražavanja najbolje tekuće procene. Kada više nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan, rezervisanje se ukida u korist konsolidovanog bilansa uspeha tekuće godine. Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Rezervisanja za troškove u garantnom roku formiraju se u slučajevima odobravanja garantnog roka kupcima dužeg od godinu dana, a pod uslovom da proizvođač utrošenih komponenti koje su ušle u sastav finalnog proizvoda nije dao garanciju na navedene komponente.

Rezervisanja za troškove u garantnom roku se formiraju na osnovu proene rukovodstva Grupe. Formiranje rezervisanja se vrši na teret konsolidovanog bilansa uspeha, dok se neiskorišćena rezervisanja ukidaju u korist konsolidovanog bilansa uspeha. Kada proizvođač komponenti u slučaju reklamacije kupca snosi troškove zamene istih a serviseri Grupe vrše opravke, ne formiraju se rezervisanja za garantni rok.

Rezervisanja za otpremnine zaposlenih za odlazak u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova se odmeravaju po sadašnjoj vrednosti očekivanih budućih odliva primenom diskontne stope koja odražava kamatu na visokokvalitetne hartije od vrednosti koje su iskazane u valuti u kojoj će obaveze za penzije biti plaćene.

**3.11. Potencijalne obaveze i potencijalna sredstva**

Potencijalne obaveze se ne priznaju u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje (Napomena 40), osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Grupa ne priznaje potencijalna sredstva u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.



**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

---

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.12. Primanja zaposlenih****(a) Doprinosi za obavezno socijalno osiguranje**

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Grupa je u obavezi da plaća porez, kao i doprinose državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima.

Grupa je takođe, obavezna da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Kada su doprinosi jednom uplaćeni, Grupa nema nikakvih daljih obaveza u pogledu plaćanja.

Porezi i doprinosi na teret poslodavca i na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

**(b) Ostale naknade zaposlenima - otpremnine**

U skladu sa Zakonom o radu, Grupa ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju u iznosu od dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina, prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Troškovi i obaveze po osnovu ovih planova nisu obezbeđeni fondovima.

Međutim, u skladu sa internom regulativom, Matično društvo i Konsolidovano zavisno društvo vrše isplatu naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju u iznosu od tri prosečne bruto zarade u Republici Srbiji u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina.

Rezervisanja po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju se procenjuju na godišnjem nivou primenom metode projektovane kreditne jedinice. Troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se u konsolidovanom bilansu uspeha kada nastanu, dok se aktuarski dobici i gubici priznaju u konsolidovanom izveštaju o ostalom rezultatu.

Osnovne pretpostavke na osnovu kojih je izvršen obračun rezervisanja za otpremnine zaposlenih obelodanjene su u Napomeni 16.

**3.13. Preračunavanje stranih valuta i računovodstveni tretman kursnih razlika i efekata po osnovu valutne klauzule**

Stavke uključene u konsolidovane finansijske izveštaje Grupe odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Grupa posluje (funkcionalna valuta). Kao što je izneto u Napomeni 2, konsolidovani finansijski izveštaji prikazuju se u hiljadama dinara (RSD). Dinar predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Grupe.

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja se na dan izveštavanja preračunavaju u njihovu dinarsku protivvrednost primenom zvaničnog deviznog kursa Narodne banke Srbije važećeg na taj dan (Napomena 43).

Transakcije u stranim valutama tokom izveštajnog perioda preračunavaju se u dinarsku protivvrednost primenom zvaničnih deviznih kurseva Narodne banke Srbije važećih na dan transakcije.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

---

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.13. Preračunavanje stranih valuta i računovodstveni tretman kursnih razlika i efekata po osnovu valutne klauzule (Nastavak)**

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku izveštajnog perioda evidentiraju se u konsolidovanom bilansu uspeha, kao finansijski prihodi (Napomena 31), odnosno finansijski rashodi (Napomena 32).

Pozitivni i negativni efekti ugovorenih valutnih klauzula u vezi sa potraživanjima i obavezama, takođe se iskazuju kao deo finansijskih prihoda (Napomena 31), odnosno finansijskih rashoda (Napomena 32).

**3.14. Priznavanje prihoda**

Grupa priznaje prihod kada se iznos prihoda može pouzdano izmeriti i kada je verovatno da će u budućnosti Grupa imati priliv ekonomskih koristi.

Prihod se priznaje u visini fer vrednosti primljenog iznosa ili potraživanja po osnovu prodaje roba i usluga u toku normalnog poslovanja Grupe. Prihod se iskazuje bez PDV-a i povraćaja robe.

**(a) Prihod od prodaje proizvoda i robe**

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju kada su suštinski svi rizici i koristi od vlasništva nad proizvodima i robom prešli na kupca, što se uobičajeno dešava prilikom isporuke proizvoda i robe.

Smatra se da prilikom prodaje nije prisutan nijedan element finansiranja pošto se prodaja vrši uz rok plaćanja od 60 dana, što je u skladu sa tržišnom praksom.

**(b) Prihod od prodaje usluga**

Grupa prodaje usluge koje se odnose na održavanje računarske opreme, izradu aplikativnih softvera, kao i internet usluge. Ove usluge se pružaju na bazi utrošenog vremena i materijala, ili putem ugovora sa fiksnom cenom, sa uobičajeno definisanim ugovorenim uslovima.

Prihod od ugovora na bazi utrošenog vremena i materijala, priznaje se po ugovorenim naknadama s obzirom na to da su utrošeni radni sati i da su nastali direktni troškovi. Za ugovore na bazi utroška materijala stanje dovršenosti se odmerava na bazi nastalih troškova materijala kao procenat od ukupnih troškova koji treba da nastanu.

Prihod od ugovora sa fiksnom cenom priznaje se po metodu stepena završenosti. Prema ovom metodu, prihod se generalno priznaje na osnovu izvršenih usluga do datog datuma, utvrđenih kao procenat u odnosu na ukupne usluge koje treba da se pruže.

**(c) Prihod od kamata**

Prihod od kamata potiče od kamata na deponovana sredstva kod banaka, kao i na zatezne kamate koje se obračunavaju kupcima koji kasne u izvršavanju svojih obaveza, u skladu sa ugovornim odredbama.

Prihodi od kamata se priznaju u periodu u kome je Grupa stekla pravo da se kamata primi i iskazuju se u konsolidovanom bilansu uspeha u okviru finansijskih prihoda (Napomena 31).

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

---

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.15. Priznavanje rashoda****(a) Poslovni rashodi**

Poslovni rashodi obuhvataju troškove uslovljene stvaranjem prihoda od prodaje i uključuju nabavnu vrednost prodane robe, troškove potrošnog i ostalog materijala, goriva i energije, bruto zarade i naknade zarada, troškove amortizacije, održavanja i usluge pružene od strane trećih lica.

Poslovni rashodi obuhvataju i nematerijalne troškove kao što su troškovi reprezentacije, osiguranja, platnog prometa, poreza i ostale troškove nastale u tekućem obračunskom periodu.

Poslovni rashodi evidentiraju se u konsolidovanom bilansu uspeha po načelu uzročnosti prihoda i rashoda, u stvarno nastalom iznosu, u obračunskom periodu na koji se odnose.

Troškovi tekućeg održavanja i opravki nekretnina, postrojenja i opreme se priznaju na teret rashoda obračunskog perioda u kom su nastali u stvarno nastalom iznosu (Napomena 27).

**(b) Troškovi pozajmljivanja**

Troškovi pozajmljivanja tretiraju se kao rashod perioda u momentu njihovog nastanka. Troškovi pozajmljivanja obuhvataju kamatu i ostale troškove nastale u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Rashodi kamata na kredite iz poslovnih odnosa evidentiraju se u konsolidovanom bilansu uspeha po načelu uzročnosti prihoda i rashoda u obračunskom periodu na koji se odnose (Napomena 32).

**(c) Ostali rashodi**

Ostale rashode čine manjkovi, rashodi po osnovu otpisa potraživanja, rashodi po osnovu obezvređenja imovine i ostali nepomenuti rashodi.

Ostali rashodi priznaju se u obračunatom iznosu u periodu u kojem su nastali.

**3.16. Zakupi*****Grupa kao zakupac******Finansijski zakup***

Zakup se klasifikuje kao finansijski zakup ako se njime suštinski prenose na zakupca svi rizici i koristi povezani sa vlasništvom.

Finansijski zakup se kapitalizuje na početku zakupa po vrednosti nižoj od fer vrednosti zakupljenog sredstva i sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja zakupnine. Svaka zakupnina se raspoređuje na obaveze i finansijske rashode kako bi se postigla konstantna periodična kamatna stopa na preostali iznos obaveze.

Finansijski rashodi se priznaju u bilansu uspeha perioda na koji se odnose. Zakupljena sredstva na bazi finansijskog zakupa amortizuju se u toku perioda kraćeg od korisnog veka trajanja sredstva ili perioda zakupa.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

---

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.16. Zakupi (Nastavak)***Grupa kao zakupodavac*

Prihod od zakupnina potiče od davanja nekretnina u zakup i obračunava se na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa.

**3.17. Porez na dobitak***Tekući porez*

Porez na dobitak se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica (u daljem tekstu "Zakon") i relevantnim podzakonskim aktima.

Porez na dobitak obračunava se primenom propisane stope od 15% (2022. godina: 15%) na poresku osnovicu iskazanu u poreskom bilansu, koja se može umanjiti za prethodno realizovane poreske gubitke, dok se na kraju utvrđena poreska obaveza može umanjiti za utvrđene poreske kredite. Osnovicu za oporezivanje čini oporezivi dobitak, koji se utvrđuje usklađivanjem rezultata (dobitka ili gubitka) iz bilansa uspeha, a na način utvrđen ovim Zakonom.

Shodno Zakonu o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni glasnik RS", br. 108/2013), počev od utvrđivanja poreza na dobitak za 2014. godinu, poreski obveznici (velika i srednja pravna lica) više ne mogu da koriste poresku olakšicu u vidu poreskog kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva, u sopstvenom vlasništvu, za obavljanje pretežne delatnosti i delatnosti upisanih u osnivački ili drugi akt obveznika.

Poreski obveznik koji je do 31. decembra 2013. godine ostvario pravo na poreski podsticaj - poreski kredit i iskazao podatke u poreskom bilansu i poreskoj prijavi za 2013. godinu, može to pravo da koristi do isteka roka propisanog Zakonom, ali ne duže od 10 godina. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun dobiti iz budućih obračunskih perioda, najviše do limita od 33% obračunatog poreza u tom poreskom periodu.

Poreski propisi u Republici Srbiji ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Gubici utvrđeni u poreskom bilansu u tekućem obračunskom periodu mogu se preneti na račun dobiti utvrđene u godišnjem poreskom bilansu iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Poreski bilans se predaje najkasnije u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza. Matično društvo i Konsolidovano zavisno društvo tokom godine porez na dobitak plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE****Za godinu završenu 31. decembra 2023.***Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

---

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.17. Porez na dobitak (Nastavak)***Odloženi porez*

Odloženi porez na dobitak se ukalkulisava u punom iznosu, korišćenjem metode obaveza, za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u konsolidovanim finansijskim izveštajima.

Odloženi porez na dobitak se odmerava prema poreskim stopama (i zakonu) koje su na snazi do datuma konsolidovanog bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivane buduće oporezive dobiti dovoljan da se sve odbitne privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti.

Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do mere u kojoj je postalo verovatno da će buduća oporeziva dobit dozvoliti povraćaj odloženog poreskog sredstva.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao rashodi i prihodi i uključeni su u neto dobitak perioda.

Odloženi porez na dobitak koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentira u korist, odnosno na teret kapitala.

**3.18. Obelodanjivanje odnosa sa povezanim licima**

Za svrhe ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i poslovne odluke drugog lica, što je definisano u MRS 24 "Obelodanjivanje povezanih strana". Odnosi između Grupe i njenih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi i po tržišnim uslovima.

Stanja potraživanja i obaveza na dan izveštavanja, kao i transakcije u toku izveštajnih perioda nastale sa povezanim pravnim licima posebno se obelodanjuju (Napomena 38).

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**  
**Za godinu završenu 31. decembra 2023.**

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA**

Poslovanje Grupe je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišnom riziku (koji obuhvata rizik od promena kurseva stranih valuta, kamatni rizik i rizik od promene cena), finansijskom riziku (deviznom i kamatnom), kreditnom riziku i riziku likvidnosti.

Upravljanje rizicima u Grupi je usmereno na nastojanje da se u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta potencijalni negativni uticaji na finansijsko poslovanje Grupe svedu na minimum. Upravljanje rizicima obavlja Finansijska služba Grupe u skladu sa politikama odobrenim od strane Nadzornog odbora.

Finansijski rizici se sagledavaju na vremenskoj osnovi i prevashodno se izbegavaju umanjnjem izloženosti Grupe ovim rizicima. Grupa ne može da eliminiše sve finansijske i operativne rizike, ali uvođenjem rigoroznog kontrolnog okvira i nadgledanjem i odgovaranjem na potencijalne rizike, Grupa je u mogućnosti da upravlja ovim rizicima.

Rukovodstvo Grupe smatra da su u tekućim okolnostima politike upravljanja rizicima adekvatne i efektivne i da se njihovom odgovarajućom primenom u svakodnevnom poslovanju minimizira izloženost Grupe prvenstveno negativnim efektima rizika. U 2023. godini nije bilo promena u politikama upravljanja rizicima.

Grupa ne koristi nikakve finansijske instrumente zaštite od efekata finansijskih rizika na poslovanje iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano tržište takvih instrumenata u Republici Srbiji.

**4.1. Finansijski instrumenti po kategorijama**

Kategorije finansijskih instrumenata, prema knjigovodstvenom stanju na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine, prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
<b>Finansijska sredstva</b>		
Ostali dugoročni finansijski plasmani	1.397	1.728
Potraživanja po osnovu prodaje	1.120.020	914.733
Ostala kratkoročna potraživanja	410.042	114.244
Kratkoročni finansijski plasmani	3.974	4.275
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	144.835	259.322
<b>Ukupno</b>	<b><u>1.680.268</u></b>	<b><u>1.294.302</u></b>
<b>Finansijske obaveze</b>		
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	91	1.267
Obaveze po osnovu operativnog lizinga (MSFI16)	24.571	26.022
Obaveze iz poslovanja	1.674.737	1.538.983
Ostale kratkoročne obaveze	294.342	121.861
<b>Ukupno</b>	<b><u>1.993.741</u></b>	<b><u>1.688.133</u></b>

U 2023. i 2022. godini Grupa nije imala derivatne finansijske instrumente.

Pregled značajnih računovodstvenih politika i primenjeni metodi, uključujući kriterijume za priznavanje i osnove za vrednovanje, kao i osnove na kojima se priznaju prihodi i rashodi za svaku klasu finansijskih sredstava, finansijskih obaveza i instrumenata kapitala su obelodanjeni u Napomeni 3. uz konsolidovane finansijske izveštaje.

## NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

## 4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

## 4.2. Faktori finansijskog rizika

## (a) Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik da će fer vrednost budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta biti promenljiva zbog promena tržišnih cena. Tržišni rizik uključuje tri vrste rizika, kao što sledi:

*Rizik od promene kurseva stranih valuta*

Grupa posluje u međunarodnim okvirima i izložena je riziku promena kursa stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR i USD. Rizik proističe kako iz budućih poslovnih transakcija, tako i iz priznatih sredstava i obaveza u stranoj valuti.

Rukovodstvo Grupe je ustanovilo politiku za upravljanje rizikom od promena kursa stranih valuta u odnosu na njegovu funkcionalnu valutu.

Grupa ima potraživanja i obaveze u stranim valutama i rukovodstvo Grupe preduzima mere da maksimizira usklađenost priliva i odliva u istoj stranoj valuti radi zaštite od promene deviznih kurseva. S druge strane, Grupa još ne koristi zaštitu transakcija od deviznog rizika (hedžing), s obzirom na postojeću regulativu i nedovoljno razvijeno finansijsko tržište.

Grupa je pretežno izložena deviznom riziku po osnovu značajnih nabavki od glavnih dobavljača iz inostranstva.

Oscilacije kursa u toku 2023. godine uticale su na iskazan nivo pozitivnih i negativnih kursnih razlika, ali je Grupa vodila računa o usklađenosti deviznih sredstava i obaveza u cilju minimiziranja efekata promene kursa dinara. Grupa u svom poslovanju u velikom procentu vrši uvoz robe iz inostranstva uglavnom u EUR i USD, a izvoz robe i usluga uglavnom na područje sa valutom EUR.

Na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine knjigovodstvena vrednost sredstava i obaveza izraženih u stranoj valuti (uključujući i valutnu klauzulu) je sledeća:

	Sredstva		Obaveze	
	2023.	2022.	2023.	2022.
Potraživanja od kupaca	8.791	25.128	-	-
Devizna sredstva	4.508	1.256	-	-
Obaveze po osnovu lizinga - finansijski i MSFI 16	-	-	24.156	27.289
Obaveze prema obavljačima u inostranstvu	-	-	194.288	169.710
<b>Ukupna izloženost</b>	<b>13.299</b>	<b>26.384</b>	<b>218.444</b>	<b>196.999</b>

Na dan 31. decembra 2023. godine, finansijska sredstva u iznosu od RSD 13.299 hiljada (31. decembar 2022. godine: RSD 26.384 hiljade) su izražena u stranoj valuti, što predstavlja 0,79% (2022. godina: 2,04%) ukupnih finansijskih sredstava Grupe.

Na dan 31. decembra 2023. godine, finansijske obaveze izražene u stranoj valuti iznose RSD 218.444 hiljade (31. decembar 2022. godine: RSD 196.999 hiljada), što predstavlja 10,96% (2022. godina: 11,67%) ukupnih finansijskih obaveza Grupe.

## NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

---

**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)****4.2. Faktori finansijskog rizika (Nastavak)****(a) Tržišni rizik (Nastavak)***Rizik od promene kamatnih stopa*

Grupa je izložena rizicima koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njenu finansijsku poziciju, rezultat poslovanja i tokove gotovine.

Prihodi i rashodi Grupe i tokovi gotovine su nezavisni od promena tržišnih kamatnih stopa, s obzirom na to da Grupa nema značajnu kamatonosnu imovinu, niti obaveze. Shodno tome, Grupa na dan izveštavanja nije bila izložena riziku od promene kamatnih stopa.

*Rizik od promene cena*

Grupa nije izložena značajnijem riziku od promene cena vlasničkih hartija od vrednosti s obzirom na to da nema ulaganja klasifikovanih u bilansu stanja kao finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVTOCI) ili kroz bilans uspeha (FVTPL).

S druge strane, Grupa je izložena riziku promena cena kako svojih proizvoda i usluga tako i promena cena repro-materijala, robe i usluga koje nabavlja na domaćem i stranom tržištu. Navedene rizike Grupa kontinuirano analizira i prati preko svojih komercijalnih službi i preduzima mere za smanjenje negativnih efekata prisutnog rizika.

**(b) Kreditni rizik**

Kreditni rizik je rizik finansijskog gubitka za Grupu ako druga ugovorna strana u finansijskom instrumentu ne ispuni svoje ugovorne obaveze. Kreditni rizik prevashodno proističe po osnovu potraživanja iz poslovanja.

Izloženost Grupe kreditnom riziku po osnovu potraživanja iz poslovanja zavisi najviše od individualnih karakteristika svakog pojedinačnog kupca i njegove istorije plaćanja. Grupa nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika.

Grupa primenjuje model "očekivanog kreditnog gubitka" kada obračunava ispravku vrednosti potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja, korišćenjem tzv. matrice ispravke vrednosti gde su potraživanja grupisana na bazi različitih karakteristika kupaca i trendova istorijskih gubitaka po osnovu nenaplaćenih potraživanja. Shodno MSFI 9 prilikom obezvređenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivni dokaz obezvređenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvređena finansijska sredstva.

Za kredite date zaposlenima Matično društvo se oslanja na podatke renomiranih eksternih rejting agencija (Fitch, Moody's, S&P) o verovatnoći prelaska u status neizmirenja obaveza. Matično društvo je verovatnoću dospevanja u status neizvršenja obaveza preuzelo sa sajta eksterne rejting agencije Moody's na godišnjem nivou u iznosu od 0,887% za 2023. godinu.

Rukovodstvo Grupe smatra da nije potrebno izvršiti dodatno rezervisanje za izloženost kreditnom riziku, koje prevazilazi formiranu ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja zajmova datih zaposlenima (Napomena 8), potraživanja od kupaca po osnovu prodaje (Napomena 10) i kratkoročnih finansijskih plasmana (Napomena 12).



**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

---

**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)****4.2. Faktori finansijskog rizika (Nastavak)****(c) Rizik likvidnosti**

Rizik likvidnosti je rizik da će Grupa biti suočena sa poteškoćama u izmirivanju svojih finansijskih obaveza. Grupa upravlja svojom likvidnošću sa ciljem da, koliko je to moguće, uvek ima dovoljno sredstava da izmiri svoje dospеле obaveze, bez neprihvatljivih gubitaka i ugrožavanja svoje reputacije. Planiranje novčanog toka vrši se na nivou poslovnih aktivnosti Grupe i zbirno za Grupu kao celinu.

Finansijska služba Grupe nadzire planiranje likvidnosti u pogledu zahteva Grupe da bi se obezbedilo da Grupa uvek ima dovoljno gotovine da podmiri poslovne potrebe kao i da ima slobodnog prostora u svojim nepovučanim kreditnim aranžmanima.

Operativno upravljanje likvidnošću vrši se od strane rukovodstva i centralizovano je na nivou Grupe. Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva održavanje dovoljnog iznosa gotovine, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja preko odgovarajućeg iznosa kreditnih limita i kreditnih obaveza a u cilju stvaranja mogućnosti da se izravna pozicija na tržištu.

Zbog dinamične prirode poslovanja Grupe, Finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja držanjem na raspolaganju utvrđene kreditne linije.

Rukovodstvo vrši nadzor nad kontinuiranim planiranjem rezerve likvidnosti Grupe (koja obuhvata neiskorišćene kreditne linije i gotovinu i gotovinske ekvivalente) na osnovu očekivanih novčanih tokova.

Grupa raspolaže dovoljnim iznosom visokolikvidnih sredstava (gotovina i gotovinski ekvivalenti), kao i kontinuiranim prilivom novčanih sredstava od realizacije roba i usluga, koji joj omogućavaju da svoje obaveze izmiruje u roku dospeća. Grupa ne koristi finansijske derivate.

Eventualni višak gotovine poslovnih aktivnosti iznad salda zahtevanih obrtnih sredstava, ulaže se u kamatonosne tekuće račune ili oročene depozite, birajući instrumente sa odgovarajućim dospećima.

Ročnost dospeća finansijskih obaveza Grupe data je u sledećoj tabeli. Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim novčanim tokovima glavnice duga na osnovu najranijeg datuma na koji će Grupa biti obavezna da takve obaveze namiri.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**  
**Za godinu završenu 31. decembra 2023.**

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)**

**4.2. Faktori finansijskog rizika (Nastavak)**

**(c) Rizik likvidnosti (Nastavak)**

	Do 1 godine	Od 1 do 2 godine	Od 2 do 5 godina	Ukupno
<b><u>31.12.2023.</u></b>				
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	91	-	-	91
Obaveze po osnovu operativnog lizinga (MSFI16)	16.517	8.054	-	24.571
Obaveze iz poslovanja	1.674.737	-	-	1.674.737
Ostale kratkoročne obaveze	294.342	-	-	294.342
	<b><u>1.985.687</u></b>	<b><u>8.054</u></b>	<b><u>-</u></b>	<b><u>1.993.741</u></b>
<b><u>31.12.2022.</u></b>				
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	1.267	-	-	1.267
Obaveze po osnovu operativnog lizinga (MSFI16)	10.703	10.703	4.616	26.022
Ostale dugoročne obaveze	-	-	-	-
Obaveze iz poslovanja	1.538.983	-	-	1.538.983
Ostale kratkoročne obaveze	121.861	-	-	121.861
	<b><u>1.672.814</u></b>	<b><u>10.703</u></b>	<b><u>4.616</u></b>	<b><u>1.688.133</u></b>

**4.3. Upravljanje kapitalom**

Cilj upravljanja kapitalom je da Grupa zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti, kako bi vlasnicima kapitala obezbedila povraćaj (profit), a koristi ostalim zainteresovanim stranama, kao i da bi očuvala optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

Da bi očuvala odnosno korigovala strukturu kapitala u cilju ostvarenja navedenog cilja, Grupa preko najvišeg svog organa, Skupštine, odlučuje o raspodeli i promeni strukture kapitala.

Grupa prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti. Ovaj koeficijent se izračunava iz odnosa neto dugovanja Grupe i njenog ukupnog kapitala. Neto dugovanje se dobija kada se ukupni krediti i finansijske obaveze (kratkoročne i dugoročne), umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupni kapital se dobija kada se na kapital, iskazan u bilansu stanja, doda neto dugovanje.

Na dan 31. decembra 2023. godine neto dugovanja Grupe imaju negativnu vrednost (s obzirom da Grupa ima samo obaveze po osnovu finansijskog lizinga od RSD 91 hiljadu i obaveze po osnovu primene MSFI 16 u iznosu od RSD 24.571 hiljadu, dok gotovinski ekvivalenti i gotovina iznose RSD 144.835 hiljada. Shodno tome, ne postoji opasnost za očuvanje strukture kapitala.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE****Za godinu završenu 31. decembra 2023.***Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

---

**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)****4.3. Upravljanje kapitalom (Nastavak)**

Ukupan kapital Grupe na dan 31. decembra 2023. godine iznosi RSD 1.348.055 hiljada (31. decembar 2022. godine: RSD 1.258.907 hiljada) i čini 36,93% ukupne pasive Grupe (31. decembar 2022. godine: 37,42%).

Grupa je u 2023. godini ostvarila neto dobitak od RSD 130.685 hiljada (2022. godina: RSD 58.368 hiljada).

**4.4. Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza**

Poslovna politika Grupe je da obelodani informacije o fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza za koje postoje zvanične tržišne informacije i kada se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti.

Tržišna cena, gde postoji aktivno tržište, najbolji je dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta. Međutim, tržišne cene nisu dostupne za niz finansijskih sredstava i obaveza koje Grupa ima. Stoga, kada tržišna cena finansijskih instrumenata nije dostupna, fer vrednost sredstava i obaveza se procenjuje koristeći sadašnju vrednost ili druge tehnike vrednovanja zasnovane na trenutno preovlađujućim tržišnim uslovima. Rukovodstvo Grupe vrši procenu rizika i, u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrednosti.

Sledeće metode i pretpostavke su korišćene za procenjivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata Grupe na dan izveštavanja:

Grupa u konsolidovanom bilansu stanja nema iskazanih finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti.

Fer vrednost gotovine i kratkoročnih depozita, potraživanja od kupaca, obaveza prema dobavljačima i ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti prvenstveno zbog kratkoročnog dospeća ovih finansijskih instrumenata. Grupa smatra da iskazana knjigovodstvena vrednost potraživanja i obaveza iz poslovanja odražava njihovu tržišnu vrednost.

Fer vrednost finansijskih sredstava koja su iskazana po amortizovanoj vrednosti (kreditni datim zaposlenima) procenjuje se diskontovanjem novčanih tokova korišćenjem kamatne stope po kojoj bi Grupa mogla da pribavi dugoročne pozajmice, a koja odgovara efektivnoj kamatnoj stopi.

Na osnovu detaljnih analiza, rukovodstvo smatra da fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza Grupe odgovara njihovim knjigovodstvenim iznosima na dan izveštavanja, prikazanim u Napomeni 4.1. uz konsolidovane finansijske izveštaje.

Rukovodstvo Grupe smatra da iznosi u priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

---

**5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUDIVANJA**

Sastavljanje i prikazivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa primenljivim okvirom finansijskog izveštavanja zahteva od rukovodstva Grupe korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan izveštavanja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u konsolidovanom bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

***Korisni vek upotrebe nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme***

Nematerijalna imovina i nekretnine, postrojenja i oprema se amortizuju tokom njihovog korisnog veka upotrebe. Korisni vek upotrebe se zasniva na proceni dužine perioda u kome će sredstvo generisati prihode.

Procenu periodično vrši rukovodstvo Grupe i vrši odgovarajuće izmene, ukoliko se za tim javi potreba. Promene u procenama mogu da dovedu do značajnih promena u sadašnjoj vrednosti i iznosima koji su evidentirani u konsolidovanom bilansu uspeha u određenim periodima.

Primer radi: ukoliko bi Grupa smanjila koristan vek trajanja navedenih sredstava za 10%, došlo bi do dodatnog povećanja troškova amortizacije na godišnjem nivou u iznosu od RSD 6.193 hiljade.

***Obezvredenje nefinansijske imovine***

Na dan izveštavanja, rukovodstvo Grupe analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna imovina i nekretnine, postrojenja i oprema Grupe. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

***Obezvređenje potraživanja od kupaca i drugih potraživanja***

Grupa od 1. januara 2020. godine obračunava očekivane kreditne gubitke na osnovu istorijskog iskustva i gubitaka koji nastaju jer kupci robe, korisnici usluga i ostali dužnici nisu u mogućnosti da izvrše tražena plaćanja.

Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca vrši se u skladu sa računovodstvenom politikom definisanom u Napomeni 3.5.1. uz konsolidovane finansijske izveštaje. Shodno MSFI 9 prilikom obezvređenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivni dokaz obezvređenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvređena finansijska sredstva.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

---

**5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUDIVANJA (Nastavak)*****Obezvredjenje potraživanja od kupaca i drugih potraživanja (Nastavak)***

U proceni odgovarajućeg iznosa očekivanog kreditnog gubitka za potraživanja, Grupa se oslanja na ranije iskustvo sa otpisom (istorijske gubitke po osnovu nenaplaćenih potraživanja), karakteristike kupaca i tekuće i buduće informacije o makroekonomskim faktorima koji utiču na kupce. Ovo zahteva procene vezane za buduće ponašanje kupaca i time izazvane buduće naplate u gotovini. Stvarni nivo potraživanja koja su naplaćena može da se razlikuje od procenjenih nivoa naplate, što može pozitivno ili negativno da se odrazi na rezultate poslovanja.

***Rezervisanja po osnovu otpremnina***

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i stope fluktuacije zaposlenih.

Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Pretpostavke aktuarskog obračuna su obelodanjene u Napomeni 16. uz konsolidovane finansijske izveštaje.

Ukoliko bi diskontna stopa koja se koristi bila viša/niša za 0,5% od procene rukovodstva, rezervisanja za otpremnine bila bi niža za RSD 977 hiljada ili viša za RSD 1.056 hiljada u odnosu na rezervisanja za otpremnine iskazana u konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe na dan 31. decembra 2023. godine.

***Sudski sporovi***

Grupa je uključena u određeni broj sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Grupa procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka.

Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju (Napomena 40), osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

## NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

## 6. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Patenti, licence, softveri i ostala prava
<b>NABAVNA VREDNOST</b>	
Stanje na dan	
1. januara 2022. godine	58.743
Povećanja - nabavke u toku godine	6.529
Stanje na dan	
31. decembra 2022. godine	65.272
Povećanja - nabavke u toku godine	23.168
Stanje na dan	
31. decembra 2023. godine	88.440
<b>AKUMILIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI</b>	
Stanje na dan	
1. januara 2022. godine	36.983
Amortizacija (Napomena 28)	6.382
Stanje na dan	
31. decembra 2022. godine	43.365
Amortizacija (Napomena 28)	7.274
Stanje na dan	
31. decembra 2023. godine	50.612
<b>NEOTPISANA VREDNOST NA DAN:</b>	
- 31. decembra 2023. godine	37.801
- 31. decembra 2022. godine	21.907

Nematerijalna ulaganja na dan 31. decembra 2023. godine se sastoje od licenci i računarskog softvera.

Na osnovu procene rukovodstva Grupe, nema indikacija da je nematerijalna imovina na dan izveštavanja obezvređena.

## NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

## 7. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema u vlasništvu	Oprema uzeta na finansijski lizing	NPO uzeta u lizing - Imovina sa pravom korišćenja (Napomena 21)	Investicione nekretnine	Ukupno
<b>NABAVNA/REVALORIZOVANA VREDNOST</b>							
Stanje na dan							
1. januara 2022. godine	150.540	708.420	223.749	5.793	15.381	41.024	1.144.907
Povećanja	-	-	27.454	-	32.256	-	59.710
Smanjenja	-	-	(20.780)	(1.161)	(16.587)	-	(38.528)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	150.540	708.420	230.423	4.632	31.050	41.024	1.166.089
Povećanja	-	-	35.065	-	13.694	-	48.759
Transfer (sa)/na	-	6.453	2.859	(2.859)	-	(6.453)	-
Smanjenja	-	-	(3.959)	-	(2.109)	-	(6.068)
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	150.540	714.873	264.388	1.773	42.635	34.571	1.208.780
<b>AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI</b>							
Stanje na dan							
1. januara 2022. godine	-	11.344	178.112	1.293	1.656	-	192.405
Amortizacija (Napomena 28)	-	11.343	23.033	6	7.434	-	41.816
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(14.740)	(13)	(3.658)	-	(18.411)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	-	22.687	186.405	1.286	5.432	-	215.810
Amortizacija (Napomena 28)	-	11.487	28.147	570	14.455	-	54.659
Transfer (sa)/na	-	-	1.124	(1.124)	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(3.959)	-	(1.230)	-	(5.189)
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	-	34.174	211.717	732	18.657	-	265.280
<b>NEOTPISANA VREDNOST NA DAN:</b>							
- 31. decembra 2023. godine	150.540	680.699	52.671	1.041	23.978	34.571	943.500
- 31. decembra 2022. godine	150.540	685.733	44.018	3.346	25.618	41.024	950.279

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**  
**Za godinu završenu 31. decembra 2023.***Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

---

**7. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (Nastavak)****Realni tereti na imovini na dan 31. decembra 2022. godine:**

- Pre prodaje prostora Matičnom društvu, upisano je založno pravo na 3/10 dela poslovnog objekta u ulici Jevrejska br. 32 dana 5. oktobra 2000. godine u korist Savezne direkcije za robne rezerve na iznos od RSD 36.000 hiljada.
- Pre prodaje prostora Matičnom društvu, upisano je založno pravo na 3/10 dela poslovnog objekta u ulici Jevrejska br. 32 dana 11. decembra 2000. godine u korist Servo Mihalj banke a.d. Zrenjanin na iznos od RSD 2.956 hiljada.
- Hipoteka upisana u korist Srpske banke a.d. Beograd na poslovnom objektu u ulici Jevrejska br. 32 na iznos od EUR 500.000.
- Druga hipoteka upisana u korist Srpske banke a.d. Beograd na poslovnom objektu u ulici Jevrejska br. 32 na iznos od EUR 500.000, čeka se pravosnažnost upisa.

Zemljište i građevinski objekti su iskazani po revalorizovanoj vrednosti u skladu sa procenom izvršenom na dan 31. decembra 2020. godine, korišćenjem tržišnog metoda baziranog na poređenju sa aktuelnim tržišnim cenama iste ili slične imovine, uz uvažavanje i principa uloženi sredstava, sprovedenom od strane eksternih nezavisnih kvalifikovanih procenitelja.

Prilikom određivanja tržišne vrednosti poslovnih zgrada, poslovnog prostora i lokala korišćen je tržišni metod baziran na poređenju sa aktuelnim tržišnim cenama iste ili slične imovine, dok je kao kontrolni metod prilikom određivanja tržišne vrednosti predmetnih građevinskih objekata i investicionih nekretnina, tj. poslovnih zgrada, poslovnog prostora i lokala korišćen metod direktne kapitalizacije kao jedan od merodavnih pristupa za ovaj tip nepokretnosti. Usvojena stopa kapitalizacije za objekte iznosi od 8% do 10% u skladu sa tržišnim parametrima na osnovu dostupnih podataka o transakciji više poslovnih prostora - u Beogradu i drugim gradovima Srbije, kao i prosečne rente za slične poslovne prostore.

Za građevinske objekte analiza osetljivosti je pokazala da procentualna promena cene zakupa menja fer vrednost na isti način. Promena stope kapitalizacije za  $\pm 1$  procentni poen utiče na fer rezultat sa -10% (kod povećanja), odnosno sa +10% (kod smanjenja).

Za građevinske objekte - investicione nekretnine analiza osetljivosti je pokazala da procentualna promena cene zakupa menja fer vrednost na isti način. Promena stope kapitalizacije za  $\pm 1$  procentni poen utiče na fer rezultat sa -10% (kod povećanja), odnosno sa +10% (kod smanjenja).

Matično Društvo poseduje dokaze o vlasništvu nad objektima koji se nalaze u državama nastalim na teritoriji bivše SFRJ. Matično Društvo preduzima mere za regulisanje svojih prava po tom osnovu nad nepokretnostima koje se nalaze u bivšim republikama SFRJ.



**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**  
**Za godinu završenu 31. decembra 2023.**

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

**8. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI**

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
<b>Učešće u kapitalu pridruženog pravnog lica:</b>		
- Informatika INTL d.o.o. Banja Luka	151	151
<b>Ostali dugoročni finansijski plasmani:</b>		
Zajmovi dati radnicima za stambenu izgradnju	1.443	1.790
<i>Minus:</i>		
- Svođenje na tržišnu vrednost plasmana putem diskontovanja (Napomena 33)	(33)	(54)
- Ispravka vrednosti plasmana (Napomena 34)	(13)	(8)
	<u>1.397</u>	<u>1.728</u>
<b>Stanje na dan 31. decembra</b>	<u>1.548</u>	<u>1.879</u>

Stambeni zajmovi zaposlenima se vrednuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem kamatne stope po kojoj bi Grupa mogla da pribavi dugoročne pozajmice, a koja odgovara efektivnoj kamatnoj stopi.

**9. ZALIHE**

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Materijal, rezervni delovi, alat i sitan inventar	681.890	658.409
Roba	70.623	68.523
Plaćeni avansi za zalihe i usluge u zemlji	141.810	152.388
<i>Minus: Ispravka vrednosti plaćenih avansa</i>	(410)	(410)
<b>Stanje na dan 31. decembra</b>	<u>893.913</u>	<u>878.910</u>

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**  
**Za godinu završenu 31. decembra 2023.**

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

**10. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE**

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Kupci u zemlji - ostala povezana pravna lica (Napomena 38(a))	1.999	39.203
Kupci u zemlji	1.212.702	893.560
Kupci u inostranstvu	<u>11.336</u>	<u>27.681</u>
<b>Bruto potraživanja</b>	<b><u>1.226.037</u></b>	<b><u>960.444</u></b>
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>		
- kupci u zemlji	(103.472)	(43.158)
- kupci u inostranstvu	<u>(2.545)</u>	<u>(2.553)</u>
	<b><u>(106.017)</u></b>	<b><u>(45.711)</u></b>
<b>Stanje na dan 31. decembra</b>	<b><u>1.120.020</u></b>	<b><u>914.733</u></b>

Iskazana knjigovodstvena vrednost potraživanja od kupaca odgovara njihovoj fer vrednosti.

Potraživanja od kupaca u inostranstvu su najvećim delom iskazana u EUR.

Iskazana knjigovodstvena vrednost potraživanja od kupaca odgovara njihovoj fer vrednosti.

Promene na računu **ispravke vrednosti potraživanja** u toku godine prikazane su kako sledi:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
<b>Stanje na dan 1. januara</b>	<b>45.711</b>	<b>45.008</b>
Dodatna ispravka vrednosti (Napomena 34)	60.314	4.158
Smanjenja i isknjižavanja	<u>(8)</u>	<u>(3.455)</u>
<b>Stanje na dan 31. decembra</b>	<b><u>106.017</u></b>	<b><u>45.711</u></b>

Koncentracija kreditnog rizika u vezi sa potraživanjima nije značajna jer Grupa ima veći broj međusobno nepovezanih kupaca sa pojedinačno malim iznosima dugovanja.

Shodno tome, rukovodstvo Grupe smatra da nije potrebno izvršiti dodatno rezervisanje za izloženost kreditnom riziku, koje prevazilazi formiranu ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja potraživanja. Stoga je maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan izveštavanja jednaka neto knjigovodstvenoj vrednosti potraživanja po osnovu prodaje.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**  
**Za godinu završenu 31. decembra 2023.**

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

**11. DRUGA POTRAŽIVANJA**

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Potraživanja od zaposlenih	29	30
Potraživanja za porez na dodatu vrednost	409.748	113.246
Ostala kratkoročna potraživanja	255	958
Potraživanja po osnovu preplaćenih poreza i doprinosa	10	10
<b>Stanje na dan 31. decembra</b>	<b><u>410.042</u></b>	<b><u>114.244</u></b>

**12. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI**

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Kratkoročno krediti u zemlji	34.191	34.191
Ostali kratkoročni finansijski plasmani	4.265	4.265
<i>Minus: Ispravka vrednosti ostalih plasmana</i>	<i>(34.473)</i>	<i>(34.181)</i>
<b>Stanje na dan 31. decembra</b>	<b><u>3.974</u></b>	<b><u>4.275</u></b>

Promene na računu ispravke vrednosti ostalih kratkoročnih finansijskih plasmana u toku godine prikazane su kako sledi:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
<b>Stanje na dan 1. januara</b>	<b>34.181</b>	<b>34.181</b>
Ispravka vrednosti u toku godine (Napomena 34)	292	-
<b>Stanje na dan 31. decembra</b>	<b><u>34.473</u></b>	<b><u>34.181</u></b>

**13. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA**

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Tekući (poslovni) računi	139.516	172.280
Blagajna	11	13
Oročeni depozit kod Srpske banke	-	76.476
Devizni račun	4.508	1.256
Ostala novčana sredstva	800	9.297
<b>Stanje na dan 31. decembra</b>	<b><u>144.835</u></b>	<b><u>259.322</u></b>

## NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

## 14. KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Unapred plaćeni troškovi	36.120	171.515
Potraživanja za nefakturisani prihod	1.996	34.194
Razgraničeni troškovi	56.824	12.984
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	<u>102</u>	<u>20</u>
<b>Stanje na dan 31. decembra</b>	<b><u>95.042</u></b>	<b><u>218.713</u></b>

Unapred plaćeni troškovi na dan 31. decembra 2023. godine se odnose na troškove plaćene podizvođačima u 2023. godini za radove koji su jednim delom realizovani u toku 2023. godine i koji će konačno biti realizovani u 2024. godini.

Potraživanja za nefakturisani prihod se odnose na fakture izdate putem portala eFakture u januaru 2024. godine, a koje su se odnosile na promet iz decembra 2023. godine.

Razgraničeni troškovi na dan 31. decembra 2023. godine odnose se na kupovinu licenci i usluga, a za projekte koji će biti realizovani u toku 2024. godine.

## NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

## 15. KAPITAL

Promene na kapitalu u toku godine prikazane su kako sledi:

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Ostali kapital	Otkupljene sopstvene akcije	Rezerve	Revalorizacione rezerve	Aktuarski gubici	Neraspoređeni dobitak	Ukupan kapital
<b>Stanje na dan</b>									
<b>1. januara 2022. godine</b>	<b>367.614</b>	<b>134.000</b>	<b>679</b>	<b>(33.682)</b>	<b>501</b>	<b>591.781</b>	<b>(3.192)</b>	<b>164.310</b>	<b>1.222.011</b>
Raspodela dela dobitka - odobrene dividende	-	-	-	-	-	-	-	(21.257)	(21.257)
Neto dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	-	-	58.368	58.368
<i>Ostali rezultat:</i>									
Aktuarski gubici po osnovu obračuna otpremnina (Napomena 16)	-	-	-	-	-	-	(241)	-	(241)
Odloženi porezi na aktuarske gubitke (Napomena 37(c))	-	-	-	-	-	-	26	-	26
<b>Stanje na dan</b>									
<b>31. decembra 2022. godine</b>	<b>367.614</b>	<b>134.000</b>	<b>679</b>	<b>(33.682)</b>	<b>501</b>	<b>591.781</b>	<b>(3.407)</b>	<b>201.421</b>	<b>1.258.907</b>
Neto promene u toku godine	-	-	-	-	-	-	-	(37.845)	(37.845)
Neto dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	-	-	130.685	130.685
<i>Ostali rezultat:</i>									
Aktuarski gubici po osnovu obračuna otpremnina (Napomena 16)	-	-	-	-	-	-	(4.343)	-	(4.343)
Odloženi porezi na aktuarske gubitke (Napomena 37(c))	-	-	-	-	-	-	651	-	651
<b>Stanje na dan</b>									
<b>31. decembra 2023. godine</b>	<b>367.614</b>	<b>134.000</b>	<b>679</b>	<b>(33.682)</b>	<b>501</b>	<b>591.781</b>	<b>(7.099)</b>	<b>294.261</b>	<b>1.348.055</b>

## NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

## 15. KAPITAL (Nastavak)

Po Rešenju Komisije za hartije od vrednosti izdatom dana 14. jula 2011. godine Matičnom društvu je odobrena zamena postojećih akcija i njene nominalne vrednosti od RSD 2.000,00 po akciji u računovodstvenu vrednost od RSD 2.042,1752 po akciji. Nakon izdavanja ovog rešenja, u poslovnim knjigama Matičnog društva izvršeno je adekvatno prevođenje nominalne vrednosti u računovodstvenu vrednost po akciji, i to za stanje akcijskog kapitala i stanje otkupljenih sopstvenih akcija.

Akcijski kapital Matičnog društva na dan 31. decembra 2023. godine se sastoji od 180.011 akcija (31. decembar 2022. godine: 180.011 akcija) pojedinačne računovodstvene vrednosti od RSD 2.042,1752 po akciji (31. decembar 2022. godine: RSD 2.042,1752), odnosno ukupne vrednosti od RSD 367.614 hiljada (31. decembar 2022. godine: RSD 367.614 hiljada).

Na dan 31. decembra 2023. godine, broj sopstvenih akcija iznosio je 16.493, ukupne računovodstvene vrednosti RSD 33.682 hiljade (31. decembar 2022. godine: RSD 33.682 hiljade). Matično društvo u toku 2023. i 2022. godine nije otkupljivalo sopstvene akcije.

Najveći pojedinačni akcionar Matičnog društva je JP "Srbijagas" Novi Sad, koji poseduje 55.000 akcija i glasova, odnosno 30,55% akcijskog kapitala na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine. Preostalih 69,45% akcijskog kapitala nalazi se u vlasništvu raznih akcionara od kojih nijedan nema preko 5% akcijskog kapitala. Akcijama Matičnog društva se trguje na Beogradskoj berzi od 8. maja 2007. godine.

## 16. DUGOROČNA REZERVISANJA

	Troškovi u garantnom roku	Rezervisanja za otpremnine	Ukupno
<b>Stanje na dan</b>			
<b>1. januara 2022. godine</b>	<b>3.657</b>	<b>19.051</b>	<b>21.226</b>
Rezervisanja u toku godine (Napomena 29)	3.500	317	3.817
Prihodi od ukidanja rezervisanja (Napomena 35)	-	(286)	(286)
Iskorišćeno u toku godine	(2.018)	(1.491)	(3.509)
Aktuarski gubici (Napomena 15)	-	241	241
Ostalo	-	1	1
<b>Stanje na dan</b>			
<b>31. decembra 2022. godine</b>	<b>3.657</b>	<b>17.833</b>	<b>21.490</b>
Rezervisanja u toku godine (Napomena 29)	-	305	305
Iskorišćeno u toku godine	(560)	(590)	(1.150)
Aktuarski gubici (Napomena 15)	-	4.343	4.343
<b>Stanje na dan</b>			
<b>31. decembra 2023. godine</b>	<b>3.097</b>	<b>21.891</b>	<b>24.988</b>

Uobičajena praksa je da Grupa daje garanciju na svoje proizvode. Rukovodstvo procenjuje troškove rezervisanja za buduće zahteve u garantnom roku za proizvode za koje ne postoji garancija dobavljača od kojih je nabavljen repro-materijal, a na osnovu informacija o ovim zahtevima u prethodnim periodima, kao i na osnovu nedavnih trendova koji bi mogli nagovestiti da se informacije o prošlim troškovima mogu razlikovati od budućih zahteva.

Rezervisanje za otpremnine prilikom odlaska zaposlenih iskazana su u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih odliva na dan 31. decembra 2023. godine, korišćena je diskontna stopa od 6,20% i pretpostavka prosečnog rasta zarada po stopi od 3,0% godišnje.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**  
**Za godinu završenu 31. decembra 2023.**

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

**17. OBAVEZE PO OSNOVU LIZINGA U ZEMLJI**

Na dan 31. decembra 2023. godine Grupa ima jedan aktivan ugovor o finansijskom lizingu u iznosu od RSD 91 hiljadu i veći broj ugovora o operativnom lizingu (zakupu) u iznosu od RSD 24.571 hiljadu (Napomena 21). Obaveze po osnovu postojećeg finansijskog lizinga se otplaćuju početkom 2024 godine.

Obaveze po finansijskom zakupu, kao i po osnovu obaveza obračunatih u skladu sa MSFI 16 - minimum plaćanja zakupa prikazana su kako sledi:

	2023.		2022.	
	Sadašnja vrednost	Buduća vrednost	Sadašnja vrednost	Buduća vrednost
Do 1 godine	16.608	17.583	11.970	12.889
Od 2 do 5 godina	8.054	8.295	15.319	15.737
<b>Stanje na dan 31. decembra</b>	<b>24.662</b>	<b>25.878</b>	<b>27.289</b>	<b>28.626</b>

Razlika između buduće vrednosti minimalnih plaćanja zakupa i njihove sadašnje vrednosti predstavlja kamatu sadržanu u ratama zakupa.

**18. OBAVEZE IZ POSLOVANJA**

	2023.	2022.
Dobavljači u zemlji	1.479.680	1.368.301
Dobavljači u inostranstvu	194.288	169.710
Ostale obaveze iz poslovanja	769	972
<b>Stanje na dan 31. decembra</b>	<b>1.674.737</b>	<b>1.538.983</b>

Obaveze prema dobavljačima ne nose kamatu i imaju valutu plaćanja koja se kreće u rasponu od 30 do 60 dana.

Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od RSD 194.288 hiljada su izražene u stranoj valuti i to: EUR 891.537 i USD 848.456.

Rukovodstvo Grupe smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan konsolidovanog bilansa stanja.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**  
**Za godinu završenu 31. decembra 2023.**

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

**19. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE**

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	32.446	28.853
Obaveze za dividende	15.232	13.552
Obaveze prema članovima organa upravljanja i nadzora	1.450	1.450
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima	1.996	1.539
Ostale obaveze	226	228
<b>Stanje na dan 31. decembra</b>	<b><u>51.350</u></b>	<b><u>45.622</u></b>

**20. KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA**

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Unapred obračunati troškovi	26.276	-
Obračunati prihodi budućeg perioda	131.887	136.400
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	1.000	1.000
<b>Stanje na dan 31. decembra</b>	<b><u>159.163</u></b>	<b><u>137.400</u></b>

Unapred obračunati troškovi na dan 31. decembra 2023. godine se odnose na troškove za koje partneri nisu izdali ispravne fakture preko Sistema elektronskih fakture ili su izdali fakture u januaru 2024. godine, a odnose se na 2023. godinu.

Obračunati prihodi budućeg perioda na dan 31. decembra 2023. godine se odnose na usluge koje će biti izvršene od strane Matičnog društva u toku 2024. godine.

**21. IMOVINA SA PRAVOM KORIŠĆENJA I OBAVEZE PO OSNOVU LIZINGA**

**(a) Imovina sa pravom korišćenja (Napomena 7)**

	<u>Poslovni i prostor</u>	<u>Vozila</u>	<u>Ukupno</u>
<b>Stanje na dan</b>			
<b>1. januara 2023. godine</b>	<b>679</b>	<b>24.939</b>	<b>25.618</b>
Nabavke u toku godine	-	13.694	13.694
Otuđenja/raskidi ugovora o zakupu	-	(879)	(879)
Amortizacija (Napomena 28)	(452)	(14.003)	(14.455)
<b>Stanje na dan</b>			
<b>31. decembra 2023. godine</b>	<b><u>227</u></b>	<b><u>23.751</u></b>	<b><u>23.978</u></b>



## NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

## 21. IMOVINA SA PRAVOM KORIŠĆENJA I OBAVEZE PO OSNOVU LIZINGA (Nastavak)

## (b) Obaveze po osnovu lizinga - MSFI 16 (Napomena 17)

	Poslovni prostor	Vozila	Ukupno
Stanje na dan			
1. januara 2023. godine	688	25.332	26.020
Nabavke u toku godine	-	10.579	10.579
Otuđenja/raskidi ugovora o zakupu	-	(1.330)	(1.330)
Lizing plaćanja	(480)	(11.591)	(12.071)
Rashodi kamata (Napomena 32)	28	1.345	1.373
Stanje na dan			
31. decembra 2023. godine	<u>236</u>	<u>24.335</u>	<u>24.571</u>

Obaveze po osnovu lizinga se odnose na zakup poslovnog prostora i vozila, po osnovu zaključenih ugovora.

Prilikom vrednovanja obaveza po osnovu lizinga Grupa je razmatrala i potencijalne izloženosti koje proizilaze iz promenjivih plaćanja po osnovu zakupa, opcija produženja i raskida ugovora, kao i po osnovu garancija ostatka vrednosti i zakupa koji nisu počeli, ali se Grupa obavezala na njih. Ugovorima o zakupu uglavnom je definisana fiksna naknada sa valutnom klauzulom vezanom za EUR.

Grupa nema značajnih ugovora o zakupu sa posebnim ograničenjima ili ugovornim obavezama.

Dospeće obaveza po osnovu lizinga obračunatog u skladu sa MSFI 16 prikazano je kako sledi:

	Do 1 godine	Od 1 do 2 godine	Od 2 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Obaveze po osnovu lizinga	<u>16.517</u>	<u>8.054</u>	-	-	<u>24.571</u>

Iznos koji je evidentiran u tokovima gotovine dat je u sledećoj tabeli :

	01.01.-
	<u>31.12.2023.</u>
Ukupni odlivi gotovine po osnovu lizinga - MSFI 16	<u>12.071</u>

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**  
**Za godinu završenu 31. decembra 2023.**

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

**22. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA**

Matično društvo i Konsolidovano zavisno društvo su u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu izvršili usaglašavanje potraživanja od kupaca sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine.

Poslato je 273 izvoda otvorenih stavki (IOS obrasci) kupcima i 252 IOS-a dobavljačima.

Od poslatih IOS-a, od kupaca je vraćeno 117 IOS-a u kojima su potvrdili saglasnost otvorenih stavki. Na ovaj način je potvrđeno RSD 1.037.434 hiljade, odnosno 84,6% potraživanja od kupaca na dan 31. decembra 2023. godine.

Od poslatih IOS-a, od dobavljača je vraćeno 165 IOS-a u kojima su potvrdili saglasnost otvorenih stavki. Na ovaj način je potvrđeno RSD 1.376.396 hiljada, odnosno 82,2% dugovanja prema dobavljačima na dan 31. decembra 2023. godine.

Stanje sredstava na računima kod poslovnih banaka je usaglašeno sa stanjem novčanih sredstava iskazanim u pojedinačnim finansijskim izveštajima Matičnog društva i Konsolidovanog zavisnog društva.

**23. POSLOVNI PRIHODI**

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
<b>Prihodi od prodaje robe:</b>		
- ostala povezana pravna lica (Napomena 38(b))	-	19.703
- na domaćem tržištu	514.889	208.908
- na inostranom tržištu	3.423	1.966
	<u>518.312</u>	<u>230.577</u>
<b>Prihodi od prodaje proizvoda i usluga:</b>		
- ostala povezana pravna lica (Napomena 38(b))	35.761	94.725
- na domaćem tržištu	7.976.544	6.122.598
- na inostranom tržištu	47.225	43.808
	<u>8.059.530</u>	<u>6.261.131</u>
Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	17.073	5.882
Drugi poslovni prihodi	4.552	5.148
<b>Ukupno</b>	<u><u>8.599.467</u></u>	<u><u>6.502.738</u></u>

Drugi poslovni prihodi se odnose na prihode po osnovu zakupnina.

**24. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE**

Nabavnu vrednost prodate robe od RSD 444.071 hiljadu u 2023. godini (2022. godina: RSD 166.040 hiljada) čini nabavna vrednost prodate robe za promet robe na veliko i u tranzitu.

Nabavna vrednost prodate robe sastoji se iz neto fakturane vrednosti i zavisnih troškova nabavke.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**  
**Za godinu završenu 31. decembra 2023.**

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

**25. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE**

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Troškovi materijala za izradu	4.247.034	2.879.758
Troškovi rezervnih delova	2.992	5.586
Troškovi ostalog materijala (režijskog)	5.714	10.053
Troškovi utrošenog alata i sitnog inventara	1.628	1.136
Trškovi goriva i energije	17.509	15.650
<b>Ukupno</b>	<b><u>4.274.877</u></b>	<b><u>2.912.183</u></b>

**26. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI**

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	346.455	310.230
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade na teret poslodavca	52.319	48.924
Troškovi naknada članovima organa upravljanja i nadzora	26.852	21.980
Troškovi naknada po ugovoru o delu	44.432	34.192
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	6.684	4.334
Troškovi naknada po autorskim ugovorima	2.355	605
Ostali lični rashodi i naknade	33.989	28.251
<b>Ukupno</b>	<b><u>513.086</u></b>	<b><u>448.516</u></b>

**27. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA**

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Troškovi usluga na izradi učinaka	2.864.436	2.672.454
Troškovi transportnih usluga	8.448	4.002
Troškovi reklame i propagande	22.830	15.743
Troškovi zakupnina	3.636	4.665
Troškovi usluga održavanja	15.618	7.336
Troškovi ostalih usluga	13.792	11.298
<b>Ukupno</b>	<b><u>2.928.760</u></b>	<b><u>2.715.498</u></b>

Troškovi usluga na izradi učinaka beleže porast u odnosu na prošlu godinu zbog velikog broja projekata koje je Grupa imala u toku 2023. godine, a za koje su bile angažovane kooperantske firme koje su pružale usluge tehničke pomoći u cilju ispunjenja ugovornih obaveza Grupe.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**  
**Za godinu završenu 31. decembra 2023.**

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

**28. TROŠKOVI AMORTIZACIJE**

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Troškovi amortizacije nematerijalne imovine (Napomena 6)	7.274	6.382
Imovina sa pravom korišćenja - MSFI 16 (Napomena 7)	14.455	7.434
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme (Napomena 7)	<u>40.204</u>	<u>34.382</u>
<b>Ukupno</b>	<b><u>61.933</u></b>	<b><u>48.198</u></b>

**29. TROŠKOVI DUGOROČNIH REZERVISANJA**

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Rezervisanja za troškove u garantnom roku (Napomena 16)	-	3.500
Troškovi rezervisanja za otpremnine zaposlenima (Napomena 16)	<u>305</u>	<u>317</u>
<b>Ukupno</b>	<b><u>305</u></b>	<b><u>3.817</u></b>

**30. NEMATERIJALNI TROŠKOVI**

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Troškovi neproizvodnih usluga	66.545	63.505
Troškovi premija osiguranja	1.134	1.358
Troškovi platnog prometa	13.343	11.091
Troškovi reprezentacije	37.375	25.635
Troškovi članarina	1.920	2.385
Troškovi poreza, taksi i naknada	16.763	15.049
Ostali nematerijalni troškovi	<u>2.548</u>	<u>4.716</u>
<b>Ukupno</b>	<b><u>139.628</u></b>	<b><u>123.739</u></b>

**31. FINANSIJSKI PRIHODI**

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Prihodi od kamata	3.990	1.593
Pozitivne kursne razlike i pozitivni efekti valutne klauzule	6.738	25.984
Ostali finansijski prihodi	<u>107</u>	<u>315</u>
<b>Ukupno</b>	<b><u>10.835</u></b>	<b><u>27.892</u></b>

## NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

## 32. FINANSIJSKI RASHODI

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Rashodi kamata	4.209	13.236
Negativne kursne razlike i negativni efekti valutne klauzule	23.277	28.658
Rashodi kamata - MSFI 16 (Napomena 21)	1.373	1.391
Ostali finansijski rashodi	207	-
<b>Ukupno</b>	<b><u>29.066</u></b>	<b><u>43.285</u></b>

33. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE  
KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Prihodi od smanjenja ispravke vrednosti ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	9
Prihodi od diskontovanja dugoročnih finansijskih plasmana (Napomena 8)	21	8
Ostalo	146	52
<b>Ukupno</b>	<b><u>167</u></b>	<b><u>69</u></b>

34. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE  
KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Obezvredenje ostalih dugoročnih finansijskih plasmana (Napomena 8)	5	-
Direktan otpis potraživanja po osnovu prodaje	2.077	
Obezvredenje ostalih kratkoročnih finansijskih plasmana (Napomena 12)	292	
Obezvredenje potraživanja po osnovu prodaje (Napomena 10)	60.314	4.158
Ostalo	9	-
<b>Ukupno</b>	<b><u>62.697</u></b>	<b><u>4.158</u></b>

## 35. OSTALI PRIHODI

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Dobici od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	454	518
Prihodi od ukidanja rezervisanja za otpremnine zaposlenima (Napomena 16)	-	286
Ostali nepomenuti prihodi	6.952	11.125
<b>Ukupno</b>	<b><u>7.406</u></b>	<b><u>11.929</u></b>

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**  
**Za godinu završenu 31. decembra 2023.**

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

**36. OSTALI RASHODI**

Ostali rashodi u 2023. godini iznose RSD 4.686 hiljada (2022. godina: RSD 3.268 hiljada) i najvećim delom se odnose na rashode po osnovu izdataka za zdravstvo, sport i humanitarne svrhe.

**37. POREZ NA DOBITAK**

**(a) Komponente poreza na dobitak**

Glavne komponente poreza na dobitak su sledeće:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Tekući porez na dobitak	25.975	12.613
Odloženi poreski prihodi perioda	(73)	(379)
<b>Ukupan poreski rashod</b>	<b><u>25.902</u></b>	<b><u>12.234</u></b>

**(b) Usaglašavanje poreskog rashoda i računovodstvenog dobitka pre oporezivanja**

Obračunati poreski rashod se razlikuje od teorijskog iznosa koji bi se dobio primenom važeće poreske stope od 15% na računovodstveni dobitak pre oporezivanja, kao što sledi:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
<b>Dobitak pre oporezivanja</b>	<b><u>156.587</u></b>	<b><u>70.602</u></b>
<b>Porez obračunat po propisanoj poreskoj stopi - 15%</b>	<b>23.488</b>	<b>10.590</b>
Usklađivanje prihoda/rashoda	2.414	1.138
<b>Ukupan poreski rashod</b>	<b><u>25.902</u></b>	<b><u>12.234</u></b>
<b><i>Efektivna poreska stopa</i></b>	<b><u>16,54%</u></b>	<b><u>17,33%</u></b>

**(c) Odložene poreske obaveze**

Odložene poreske obaveze, neto, se odnose na privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti nekretnina, opreme i nematerijalne imovine i njihove poreske osnove, kao i na dugoročna rezervisanja za otpremnine zaposlenih prilikom odlaska u penziju.

Promene na odloženim poreskim obavezama u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
<b>Stanje na dan 1. januara</b>	<b>103.567</b>	<b>103.972</b>
Efekat privremenih razlika evidentiran u korist bilansa uspeha	(73)	(379)
Efekat privremenih razlika po osnovu aktuarskih gubitaka evidentiran u korist kapitala (Napomena 15)	(651)	(26)
<b>Stanje na dan 31. decembra</b>	<b><u>102.843</u></b>	<b><u>103.567</u></b>

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**  
**Za godinu završenu 31. decembra 2023.**

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno*

**38. OBELODANJIVANJE TRANSAKCIJA SA POVEZANIM LICIMA**

U svom redovnom poslovanju Grupa ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim stranama.

Najveći pojedinačni akcionar Matičnog društva je JP "Srbijagas" Novi Sad u čijem se vlasništvu nalazi 30,55% akcijskog kapitala Matičnog društva. Preostalih 69,45% akcijskog kapitala nalazi se u vlasništvu raznih akcionara od kojih nijedan nema preko 5% akcijskog kapitala.

Sledeće transakcije su obavljene sa povezanim pravnim licima:

- (a) Stanje potraživanja dan 31. decembra 2023. i 2022. godine proisteklo iz transakcija sa povezanim licima prikazana su u sledećoj tabeli:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
<b>Potraživanja po osnovu prodaje</b> <b>(Napomena 10)</b>		
Ostala povezana pravna lica - JP Srbijagas Novi Sad	<u>1.999</u>	<u>39.203</u>
<b>Stanje na dan 31. decembra</b>	<b><u>1.999</u></b>	<b><u>39.203</u></b>

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču iz transakcija prodaje. Potraživanja po svojoj prirodi nisu obezbeđena i nemaju kamatu.

- (b) Transakcije sa povezanim pravnim licima, odnosno prihodi i rashodi nastali u 2023. i 2022. godini prikazani su u sledećoj tabeli:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
<b>PRIHODI</b>		
<b>Prihodi od prodaje robe, proizvoda i usluga</b> <b>(Napomena 23)</b>		
Ostala povezana pravna lica - JP Srbijagas Novi Sad	<u>35.761</u>	<u>114.428</u>
<b>Ukupno</b>	<b><u>35.761</u></b>	<b><u>114.428</u></b>

Roba, proizvodi i usluge se prodaju po cenama i uslovima koji bi bili na raspolaganju trećim licima.

- (c) Bruto zarade i naknade ključnog rukovodećeg osoblja Grupe (direktori, članovi Izvršnog i Nadzornog odbora) u 2023. godini su iznosile RSD 46.396 hiljada (2022. godina: RSD 50.759 hiljada).

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***39. ZARADA PO AKCIJI**

Zarada po akciji računata je u skladu sa MRS 33 "Zarada po akciji". Grupa izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji.

Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima, imaoocima običnih akcija Matičnog društva, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku perioda.

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Neto dobitak koji pripada vlasnicima kapitala Matičnog društva (A) u RSD 000	130.685	58.368
Broj običnih akcija u opticaju na dan 31. decembra	180.011	180.011
Ponderisani prosečni broj izdatih običnih akcija u toku perioda (B)	<u>180.011</u>	<u>180.011</u>
<b>Osnovna zarada po akciji (A*1000/B) U RSD bez para</b>	<b><u>726</u></b>	<b><u>324</u></b>

**40. POTENCIJALNE OBAVEZE****(a) Sudski sporovi**

Na dan 31.12.2023. godine Grupa ima dva aktuelna radna spora i to u statusu tuženog. Jedan spor je na drugom stepenu po žalbi Matičnog društva, dok je drugi predmet na prvom stepenu i to u delu koji nije pravnosnažno presuđen po osnovnom tužbenom zahtevu.

Rukovodstvo Grupe ne očekuje materijalno značajne gubitke u toku 2024. godine po osnovu sudskih sporova u toku i, shodno tome, priloženi konsolidovani finansijski izveštaji za 2023. godinu ne uključuju rezervisanja za potencijalne gubitke po ovom osnovu.

**(b) Poreski rizici**

Poreski propisi Republike Srbije predmet su čestih izmena i različitih tumačenja. Tumačenja poreskih zakona od strane poreskih i drugih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Grupe mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva Grupe. Postoji neizvesnost da li su tumačenja rukovodstva Grupe i prateća dokumentacija dovoljni i da li odgovaraju zahtevima i tumačenjima poreskih i drugih organa. Rukovodstvo Grupe smatra da eventualna različita tumačenja ne mogu imati materijalno značajne posledice na konsolidovane finansijske izveštaje Grupe.

**41. EFEKAT RUSKO-UKRAJINSKOG KONFLIKTA NA POSLOVANJE GRUPE**

Početak marta 2022. godine došlo je do povećane nestabilnosti na svetskim finansijskim i robnim tržištima usled eskalacije konflikta u Ukrajini, koji je praćen uvođenjem sankcija određenim ruskim kompanijama i pojedincima.

Po osnovu navedenog konflikta nije bilo negativnih efekata na poslovanje Grupe u 2022. i 2023. godini. Sa druge strane, usled sukoba i dalje se može očekivati dodatani negativan uticaj na globalnu ekonomiju, posebno na cene energenata, promene deviznih kurseva, kamatne stope, berzanske aktivnosti, poremećaje lanaca snabdevanja i pojačane inflatorne pritiske koji mogu indirektno uticati na Grupu.



## NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023.

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***41. EFEKAT RUSKO-UKRAJINSKOG KONFLIKTA NA POSLOVANJE GRUPE (Nastavak)**

Rukovodstvo Grupe je razmotrilo sve informacije koje su bile raspoložive i analiziralo efekte krize prouzrokovane rusko-ukrajinskim konfliktima na poslovanje Grupe. Rukovodstvo Grupe smatra da pomenuta kriza nema uticaja na njeno poslovanje.

Posledice poremećaja lanaca snabdevanja na svetskom IT tržištu osećaju se i u Srbiji. Ipak, uprkos takvom poslovnom ambijentu, Matično društvo nastavlja u 2024. godini učešće u procesima sveukupne digitalizacije državnih e-servisa. To se posebno odnosi na oblast elektronskih faktura (implementacija, integracija, podrška).

**42. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA**

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali obelodanjivanje u napomenama uz priložene konsolidovane finansijske izveštaje Grupe za 2023. godinu.

**43. DEVIZNI KURSEVI**

Zvanični devizni kursevi Narodne banke Srbije, korišćeni za preračun deviznih pozicija konsolidovanog bilansa stanja na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine u funkcionalnu valutu (RSD), za pojedine glavne strane valute su:

	31.12.2023.	U RSD 31.12.2022.
EUR	117,1737	117,3224
USD	105,8671	110,1515

Beograd, 27. februar 2024. godine



Vladan Branković  
Generalni direktor




Predrag Vuković  
Finansijski direktor

Бр: 1 / 2 - 2

Датум: 27. фебруар 2024. године

## ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ГРУПЕ “ИНФОРМАТИКА” за 2023. годину

### УВОД

Групу “Информатика” (у даљем тексту “Група”) чине:

- Матично правно лице “Информатика” а.д. Београд, ул. Јеврејска бр. 32, основано 1976. године; и
- Зависно правно лице “Direct Link” д.о.о. Београд, ул. Јеврејска бр. 32, основано 1998. године. Учешће Матичног предузећа у власништву је 100%.

Предузеће за производњу рачунарске опреме и информатички инжењеринг “Информатика” акционарско друштво Београд (у даљем тексту: “Матично друштво”) послује у континуитету од 1976. године када је и основано. Матично друштво је 1997. године постало акционарско друштво чији су акционари били запослена лица и лица која су раније била запослена. Од априла 2007. године, од када се акцијама Матичног друштва тргује на Београдској берзи, континуирано се мења структура акционара.

На дан 31. децембра 2023. године стање власништва Матичног друштва према Централном регистру хартија од вредности је следеће:

- Укупан број акција је 180.011, а поседује их 403 акционара, разна правна и физичка лица.
- Десет највећих акционара на дан 31. децембра 2023. године су:

Р. бр.	Акционари	Бр. акција	% учешћа
1.	ЈП “Србијагас” Нови Сад	55.000	30,55%
2.	Информатика а.д. - сопствене акције	16.493	9,16%
3.	Семпиола Инвест Лимитед	7.025	3,90%
4.	Драгаш Никола	5.748	3,19%
5.	Транспортшпед д.о.о. Београд	4.534	2,52%
6.	Мишић Оливера	3.398	1,89%
7.	МОМЕНТУМ SECURITIES AD - збирни рачун	3.362	1,88%
8.	Тошић Зоран	3.277	1,82%
9.	Блумарк Инвестментс	2.500	1,39%
10.	Срећковић Слободан	2.198	1,22%

Основна делатност Матичног друштва, као и његовог Зависног правног лица, је производња, имплементација и одржавање рачунарских програма и опреме, као и индустријских рачунара и сродних решења. Матично друштво је једна од најдуговечнијих информатичких фирми у региону, једно од ретких које покрива како индустријску, тако и пословну информатику, што га сврстава у престижну групу компанија које носе назив 4Г систем интегратора.

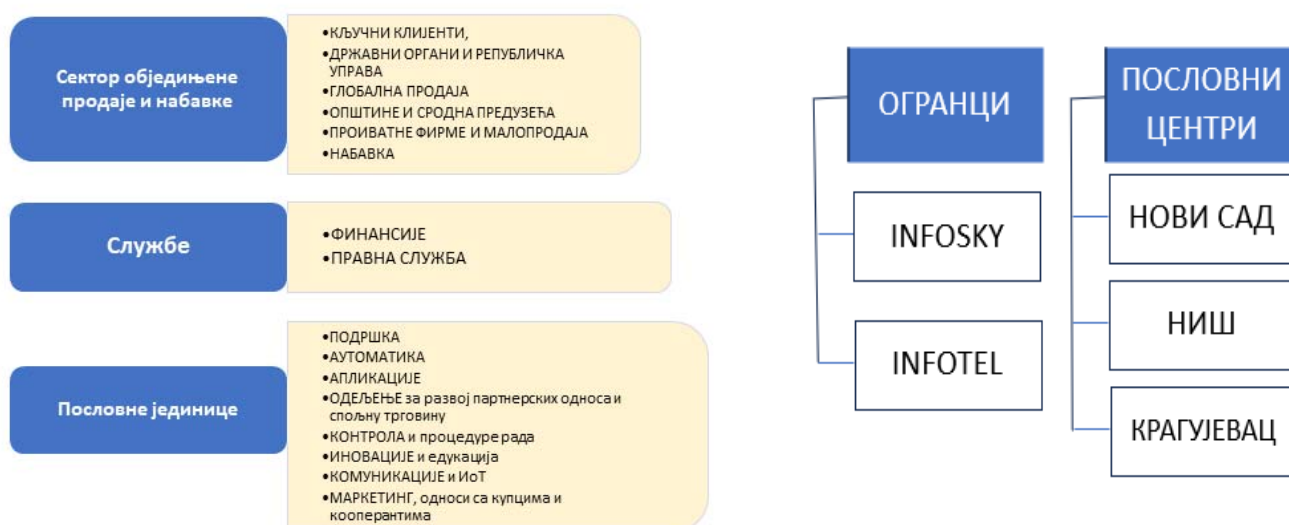
Матично друштво опслужује информационе системе свих тржишних сегмената, а најзначајније резултате остварује израдом сложених информатичких решења намењених дигитализацији основне делатности великих клијената из приватног и државног сектора.

## УВОД (Наставак)

Матично друштво поседује сертификоване стандарде квалитета ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, ISO 20000-12013, ISO 27001:2013, ISO 27701:2019, ISO 45000:2018, ISO 22301:2019, ISO 37001:2016. Стандард квалитета ISO14001 је веома битан, јер он регулише проблематику управљања заштитом животне средине. Матично друштво континуирано води рачуна о заштити животне средине. Редовно се прати законска регулатива у овој области, вреднује и спроводи усаглашеност са њом кроз одговарајуће интерне документе и активности.

Применом овог стандарда постижу се ефекти такви да се сав електронски, папирни и други отпад одлаже на засебна места предвиђена за то и предаје надлежним овлашћеним предузећима за рециклажу. Такође, стално се тежи развоју нових производа са што мањим учешћем штетних материја и већом енергетском ефикасношћу. У текућем пословању посебно је изражена опредељеност ка уштедама у потрошњи електричне енергије и воде.

Организациона структура Матичног друштва је представљена следећим графиком:



## ПОСТОЈАЊЕ ОГРАНАКА

Матично друштво има два огранка и то:

- Информатика а.д. Београд - огранак INFOSKY, Служба за интернет. Основна делатност Огранка се односи на кабловске комуникације - шифра делатности 6110.
- Информатика а.д. Београд - огранак Инфотел - Служба за интернет, телефон, сервис провајдинг. Основна делатност Огранка се односи на кабловске комуникације - шифра делатности 6110.

Законски заступник оба огранка је господин Владан Бранковић.

Поред претходно наведених огранака, Матично друштво има пословне центре у Новом Саду и Нишу.

Зависно правно лице нема огранке.

## ПРИКАЗ РАЗВОЈА И РЕЗУЛТАТА ПОСЛОВАЊА ГРУПЕ

Пословање у 2023. години одвијало се под отежаним пословним приликама у ужој и широј макроекономској средини, оштре конкуренције у овој области пословања, те брзог технолошког развоја информатичке индустрије, због чега се посебна брига водила о условима набавке и набавним ценама, како би Група била што конкурентнија. Група константно прилагођава одлуке и политике у циљу обезбеђења континуитета у пружању услуга купцима, измирења уговорених обавеза према добављачима и заштите одговарајућег нивоа капитала и ликвидности.

Група је у 2023. години, уз све претходно наведене услове пословања, остварила веће укупне пословне приходе него у 2022. години за 32,24%, а остварен је и пораст нето добитка за 123,90%.

Наводимо неколико кључних показатеља из консолидованих финансијских извештаја Групе за 2023. годину:

- Укупни приходи, који поред пословних прихода садрже финансијске и остале облике прихода, остварени су у износу од РСД 8.617.875 хиљада.
- Укупни расходи, који поред пословних расхода, садрже финансијске и остале облике расхода, остварени су у износу од РСД 8.459.109 хиљада.
- Из претходно наведених података види се да добитак из редовног пословања пре опорезивања износи РСД 158.766 хиљада, а по одбитку нето губитка пословања које се обуставља у износу од РСД 2.179 хиљада, добитак пре опорезивања износи РСД 156.587 хиљада.
- Порез на добитак, односно порески расход периода износи РСД 25.975 хиљада, док одложени порески приход периода износи РСД 73 хиљаде. Нето добитак после опорезивања за 2023. годину износи РСД 130.685 хиљада (2022. година: РСД 58.368 хиљада), што представља 726 динара нето зараде по акцији (2022. година: 324 динара по акцији).

Јачина, односно вредност Групе делимично се одражава кроз исказан финансијски резултат у текућој години, али се права вредност може сагледати кроз показатеље њене имовине, капитала и обавеза на дан 31. децембра 2023. године:

- Нето имовина Групе изражена кроз сопствени капитал је РСД 1.348.055 хиљада (31. децембар 2022. године: РСД 1.258.907 хиљада). Капитал је већи у односу на претходну годину за РСД 89.148 хиљада, што је резултат исказане добити из пословања, уз умањење због повећања актуарског губитка код обрачуна дугорочних резервисања и расподеле дела остварене добити из 2022. године кроз дивиденде Матичног друштва.
- Укупна пословна имовина Друштва је РСД 3.684.357 хиљада, односно за РСД 286.413 хиљада је већа у односу на претходну годину, када је износила РСД 3.397.944 хиљаде.
- Стална имовина је у целости покривена сопственим изворима средстава.
- Залихе, краткорочна потраживања, пласмани и готовина у износу од РСД 2.572.784 хиљаде су за 18,74% веће од краткорочних обавеза које износе РСД 2.166.725 хиљада.

## ПРИКАЗ РАЗВОЈА И РЕЗУЛТАТА ПОСЛОВАЊА ГРУПЕ (Наставак)

Остали битни показатељи пословања Групе у 2023. години приказани су како следи:

• Економичност пословања (пословни приходи/пословни расходи)	1,02
• Рентабилност пословања (нето добитак/укупан капитал)	0,10
• Нето принос на сопствени капитал (нето добитак/акцијски капитал)	0,35
• Степен задужености (обавезе/капитал)	1,61
• Ликвидност 1. степена (готовина и готовински еквиваленти/краткорочне обавезе)	0,07
• Ликвидност 2. степена (обртна имовина минус залихе/краткорочне обавезе)	0,83
• Нето обртни капитал (обртна имовина минус краткорочне обавезе)	РСД 534.773 хиљаде

Овакви показатељи структуре активе и пасиве одраз су дугогодишњег стабилног пословања Групе, али и тежње Групе да даље развија и унапређује своје пословање.

На исказане финансијске показатеље из биланса успеха утицали су многи фактори, од којих у наставку текста наводимо неке од најзначајнијих.

### *(а) Спољни фактори који су утицали на пословање*

Ова група фактора увек има значајан утицај на пословање. Група на њих нема утицаја, те је руководство своје пословне активности преусмеравало и прилагођавало условима таквог пословања како би смањило негативне ефекте истих, а искористило позитивне.

Најважнији показатељи на које Група нема утицаја, су:

- Остварена годишња инфлација у Републици Србији за 2023. годину износи 7,6%.
- Курс за ЕУР у току 2023. године је забележио незнатне осцилације и благо је ојачао, тако да је крајем 2023. године РСД према ЕУР био 117,1737 у односу на крај 2022. године када је курс износи 117,3224.
- Курс УСД у односу на РСД је имао веће флукуације у току 2023. године, посебно у трећем кварталу је доста слабио, да би у последњем кварталу нешто ојачао. На крају 2023. године у односу на крај 2022. године УСД је био јачи за 3,89%.

Највећи купци Групе су јавна предузећа, министарства и други државни органи код којих послове добијамо у поступцима јавних набавки са уговореном вредношћу посла у динарима и роковима за извршење посла, често, у трајању од неколико месеци па до годину дана. У том периоду су присутне промене курса, те стога и постоји изложеност финансијском и девизном ризику. Свакодневним праћењем ових фактора од стране руководства и доношењем правовремених пословних одлука, ризик је знатно смањен, позитивна кретања су искоришћена, а негативна минимализована.

Група одржава тренд раста пословних прихода и успела је да оствари већи ниво продаје у току 2023. године. Наши стални напори су да одржимо и проширимо комуникацију са купцима. Пратимо њихову платежну способност и одлуке доносимо у складу са тим.

### *(б) Унутрашњи фактори који су утицали на пословање*

У циљу доношења правилних и правовремених пословних одлука Група континуирано у току године прати све аспекте свог пословања и месечно анализира и резимира остварене финансијске резултате.

Број запослених у сталном радном односу на неодређено време на крају 2023. године износио је 155, а на одређено радно време било је запослено 19 радника. Стратегија кадровске политике у 2023. години била је иста као и у претходним годинама: значајније не повећавати број запослених, а по могућности смањити број пре свега природним одливом (одласком у пензију и другим моделима смањења у складу са Законом о раду). Такође, тежи се сталном унапређењу структуре запослених, ангажовањем искусних стручњака из разних области пословања.

## ПРИКАЗ РАЗВОЈА И РЕЗУЛТАТА ПОСЛОВАЊА ГРУПЕ (Наставак)

У складу са тржишним условима, потребама купаца, склопљеним уговорима и њиховом реализацијом, Група је формирала стручне тимове различитих структура ради постизања што бољих резултата. Такво континуирано прилагођавање потребама тржишта утицало је да се Група одржи на тржишту и заврши пословну годину позитивно.

### КАДРОВСКА СТРУКТУРА ГРУПЕ

На дан 31. децембра 2023. године Група има:

- укупно запослених **184**, од ког броја **155** на неодређено време, а **29** на одређено;
- просечан број запослених током године је **179,76** (од укупног броја);
- од укупног броја запослених **124** запослених су мушког пола, а **60** запослених је женског пола;
- просечна старост запослених је **45,22** година и
- просечан пензијски стаж износи **17,15** година.

Квалификациона структура запослених дата је у наредној табели:

Ниво	Запослени на неодређено	Запослени на одређено
Ниво 1	1	-
Ниво 2	1	-
Ниво 3	4	1
Ниво 4	59	11
Ниво 5	-	-
Ниво 6.1.	17	3
Ниво 6.2.	11	3
Ниво 7.1.	60	11
Ниво 7.2.	2	-
<b>Укупно:</b>	<b>155</b>	<b>19</b>

### СТРАТЕГИЈА ПОСЛОВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗА 2024. ГОДИНУ И ПРОГРАМ МЕРА ШТЕДЊЕ У ЦИЉУ ОЧУВАЊА КАПИТАЛА ГРУПЕ

Буџет Републике Србије за 2024. годину не предвиђа значајне капиталне ИКТ пројекте, попут оних у којима је Група активно учествовала последњих година. Стога, што се тиче сарадње са Републичким органима, очекујемо да ћемо највише радити на консолидацији и проширењима новоуспостављених сервиса: јединствене писарнице, ОРИС (обједињени рачуноводствени ИС), електронска фактура... Изузетак је инвестиција државе у дигитализацију образовања, која је на половини реализације, где Huawei, као одабрани партнер Министарства Просвете, види Групу као главног реализатора. Сматрамо да ће сарадња са осталим сегментима тржишта остати на нивоу из 2023.

У 2023-њој години, руководство је настојало да консолидује понуду сервиса и услуга и подигне је на виши ниво. То је доминантно остварено довођењем нових стручних кадрова и оспособљавањем постојећих за нове технологије. Због тога мислимо да ће то произвести да послови у 2024-тој буду профитабилнији. Са друге стране, повећана тражња за ИКТ кадровима је и даље присутна. Свесни смо да не можемо директно парирати висини личних доходака које стручњацима нуде корпорације. Отуда ИО планира активнију политику награђивања кључних кадрова, уз подршку НО, уз услов да се планирани резултати испуњавају и премашују.

Када је реч о ликвидности Групе, очекујемо да ће она остати стабилна, без препрека у измиривању текућих обавеза.

Уколико не буде турбулентних догађања на глобалном тржишту (геополитичка дешавања, директне или индиректне санкције, прекиди ланца снабдевања компоненти, поремећај односа долар-евро, итд.) који би могли да створе додатну неизвесност у пословању, у 2024. години очекујемо пословни приход ранга 6,5 милијарди динара, уз план одржања добити на нивоу из рекордне 2023-ће године.

## **ИЗВЕШТАЈ О КОРПОРАТИВНОМ УПРАВЉАЊУ У 2023. ГОДИНИ**

Извештај о корпоративном управљању се базира на регулативи корпоративног управљања прописаној Законом о привредним друштвима, Законом о тржишту капитала и другим законским и подзаконским актима.

Група добровољно користи, односно прихвата Кодекс корпоративног управљања Привредне коморе Србије, и то у делу које се односи на његов организациони облик, власничку и управљачку структуру.

Релевантне информације о пракси корпоративног управљања које превазилазе захтеве националног права односе се првенствено на облигационе послове, односно уговоре. У уговорима се прихвата надлежност стране јурисдикције (права и судова), а која је диктирана статусом и условима постављеним од стране инопартнера. Међутим, надлежност стране јурисдикције је ипак процењена са аспекта ризика и прихватљивости од стране Матичног друштва како би се остварио повољан пословни резултат у крајњој инстанци, као и да би Матично друштво са дужном пажњом пратило и евалуирало примену уговора током трајања прихваћене обавезе. То су у првом реду уговори о заступању и дистрибутерски уговори.

### **ОПИС ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНАТА СИСТЕМА ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА И СМАЊЕЊА РИЗИКА ГРУПЕ У ВЕЗИ СА ПОСТУПЦИМА ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАВАЊА**

Управљање ризиком Групе је структуриран, конзистентан и континуиран процес који се одвија широм организације, ради препознавања/идентификације, оцене, одлучивања о начину реаговања и извештавања о добрим приликама и претњама које утичу на достизање постављених циљева.

Највише руководство - Надзорни одбор и Извршни одбор директора су одговорни за спровођење политике управљања ризицима, односно:

- идентификацију могућих ризика у пословању по врсти (инхерентни/резидуални);
- процену и рангирање ризика по значају (кључни - мање важни и сл.);
- одређивање нивоа управљања ризицима (већим ризицима управљају виши нивои руководства); и
- вршење надзора и контроле управљања над свим ризицима и идентификацију могућих нових ризика.

Једна од битних организационих функција која значајно доприноси ефикасности и ефективности система интерних контрола јесте функција интерног ревизора. Интерни ревизор врши стални надзор и помаже највишем руководству Групе у идентификацији разних врста ризика и њиховом решавању/отклањању.

Поред интерне ревизије, Група подлеже обавезној (законској) екстерној ревизији финансијских извештаја, која својим методама и подацима које прикупља проверава тачност и веродостојност финансијских извештаја.

Група је постигла високе резултате у сфери управљања финансијским ризиком. Од јесени 2014. године Матично друштво поседује Сертификат ИСО 27001, а који се тиче Политике система за управљање безбедношћу информација.

Предмет Опште политике система за управљање безбедношћу информација је дефинисање ИТ безбедности и заштите у систему за управљање безбедношћу информација (у даљем тексту: ИСМС), према захтевима стандарда ИСО/ИЕЦ 27001:2013 у тачки А5.1., а како би се: обезбедила поверљивост, интегритет и расположивост информација у Матичном друштву, осигурао континуитет пословања, минимизовала пословна штета спречавањем безбедносних инцидената или минимизовањем њиховог утицаја, и успоставили општи правци и принципи активности у вези безбедности информација, односно обезбедио оквир за постављање ИСМС циљева.

## **ОПИС ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНАТА СИСТЕМА ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА И СМАЊЕЊА РИЗИКА ГРУПЕ У ВЕЗИ СА ПОСТУПЦИМА ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАВАЊА (Наставак)**

Сврха ИТ безбедности и заштите, као и ИСМС-а, је да заштити информације као вредну имовину Групе од свих могућих безбедносних претњи било да су интерне или екстерне, намерне или случајне. Информације, као и остала имовина, штите се на начин који је пропорционалан ризику, кроз ефикасну примену мера ИТ заштите и процедура у складу са финансијским могућностима и технолошком стратегијом Групе.

Пословање Групе је изложено различитим финансијским ризицима: тржишном ризику (који обухвата ризик од промена курсева страних валута, каматни ризик и ризик од промене цена), кредитном ризику и ризику ликвидности. Управљање ризицима је усмерено на настојање да се у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање сведу на минимум.

Управљање овим ризицима обавља Финансијска служба у складу са политикама одобреним од стране Надзорног одбора. Финансијска служба идентификује и процењује финансијске ризике и дефинише начине заштите од ризика, перманентно сарађујући са свим пословним јединицама и највишим руководством Групе.

Детаљне информације о изложености Групе ризицима и управљању финансијским ризицима, на бази успостављеног оквира и усвојених политика за управљање ризицима, обелодањене су у Напомени 4. уз консолидоване финансијске извештаје Групе за 2021. годину.

## **СТРУКТУРА КАПИТАЛА ГРУПЕ, ПОДАЦИ О ИЗДАТИМ ХАРТИЈАМА ОД ВРЕДНОСТИ**

Укупан акцијски капитал Матичног друштва на дан 31. децембра 2023 године се састоји до 180.011 обичних акција (CFI код ESVUFR и ISIN број RSINFME71648) појединачне рачуноводствене вредности РСД 2.042,1752 по акцији, односно укупне вредности од РСД 367.614 хиљада. Све издате акције су исте класе и са истим правима и представљају 100% основног капитала Матичног друштва. Ради се о обичним акцијама које гласе на име, регистроване су у Централном регистру хартија од вредности, са правом гласа по принципу: једна акција - један глас. Акцијама Матичног друштва тргује на Београдској берзи и не постоје никаква ограничења преноса хартија од вредности нити права гласа.

Право учешћа у раду и одлучивању на седници Скупштине акционари остварују лично или преко пуномоћника, у складу са Законом и Статутом Матичног друштва. Право личног учешћа у раду и одлучивању на седници Скупштине имају акционари или пуномоћници који поседују или представљају најмање 0,1% укупног броја акција, односно 181 акција са правом гласа. Акционари са мањим бројем акција имају право да се удруже ради остварења права гласа преко пуномоћника.

Сви акционари право гласа могу да остваре и без присуства седници Скупштине и то гласањем у одсуству. За пуноважност таквог гласања неопходно је да гласови буду достављени Матичном друштву најкасније дан пре дана одржавања Скупштине и да акционар - физичко лице, истовремено достави и копију своје личне карте или пасоша на основу којих се може утврдити његов идентитет и потврдити валидност гласачког листића; ако се ради о акционару - правном лицу, гласачки листић мора бити потписан од стране законског заступника и оверен печатом правног лица - акционара. Статутом Матичног друштва искључена је обавеза овере потписа акционара који гласа у одсуству у складу са законом којим се регулише овера потписа.

Не постоје имаоци хартија од вредности са специјалним контролним правима. Не постоје акционарски споразуми који су познати Групи, а који могу имати за последицу ограничење преноса акција и/или гласачких права, нити постоји ограничење права гласа акционара по било ком основу.

Основни капитал (удели друштва са ограниченом одговорношћу) Зависног друштва износи РСД 23.317 хиљада на дан 31. децембра 2023. године. Функцију Скупштине код Зависног друштва врши Надзорни одбор Матичног друштва.



## ИНФОРМАЦИЈЕ О ПОНУДАМА ЗА ПРЕУЗИМАЊЕ

Током 2023. године није било понуда за преузимање Матичног друштва.

## АКЦИЈЕ МАТИЧНОГ ДРУШТВА НА БЕОГРАДСКОЈ БЕРЗИ

Кретање цене акција Матичног друштва на Београдској берзи је доступно свакодневно свим заинтересованим акционарима.

Вредност акције Матичног друштва на дан 31. децембра 2023. године износила је РСД 3.200,00 и у току 2023. године цена акција се кретала од 1.800,00 до 3.200,00 динара, мада је укупан годишњи промет био веома мали - укупно 501 акција, односно 0,28% укупно издатих акција.

У току 2023. године није било откупа сопствених акција.

## САСТАВ И РАД ОРГАНА УПРАВЉАЊА И ЊИХОВИХ ОДБОРА

Матично друштво је статутарно уредило дводомно управљање од стране Надзорног одбора и Извршног одбора.

Надзорни одбор Матичног друштва има највише пет неизвршних чланова, од којих је најмање један независан, а које бира и опозива Скупштина акционара. Кандидате за чланове Надзорног одбора предлажу Надзорни одбор, Комисија за именовање ако постоји и акционари који имају право на предлагање дневног реда седнице Скупштине акционара.

Статутом Матичног друштва (који се може мењати или допуњавати на Скупштини акционара обичном већином гласова свих акционара са правом гласа) је дефинисана надлежност Надзорног одбора да може да издаје одобрене акције, утврђује емисиону цену акција, као и да доноси одлуку о стицању сопствених акција. Овлашћења чланова управе у погледу издавања и откупа хартија од вредности током извештајне године нису примењивана, јер није било нити издавања нити откупа хартија од вредности (акција) од стране Групе на организованом тржишту хартија од вредности, у ком смислу надлежни органи Матичног друштва - Скупштина и Надзорни одбор нису доносили никакве одлуке по том основу.

Матично друштво има највише пет извршних директора који чине Извршни одбор, а које именује Надзорни одбор. Мандат извршних директора траје четири године. Надзорни одбор именује једног од извршних директора за генералног директора, који је заступник Матичног друштва.

Чланови Надзорног одбора Матичног друштва: Слободан Срећковић, Зоран Надрљански и Душан Унковић су (ре)изабрани на Скупштини акционара одржаној 11. јуна 2020. године, док је Саша Павковић (ре)изабран дана 20. маја 2021. године, сви у четворогодишњем трајању мандата. Чланови Надзорног одбора испуњавају законске и статутарне услове за обављање те дужности.

**Надзорни одбор** је именовао Слободана Срећковића за председника тог одбора у наредном четворогодишњем мандату, тако да тај орган управљања ради у саставу: Слободан Срећковић, председник, Зоран Надрљански, Саша Павковић и Душан Унковић, чланови.

Током 2023. године није било промена у саставу Извршног одбора Матичног друштва. Чланови Извршног одбора директора су: Филип Срећковић, извршни директор за област операција, Дејан Митровић извршни директор за област технологија у Владан Бранковић, који је именован за генералног директора.

Меродавна правила за именовање и опозив/разрешење чланова Надзорног и Извршног одбора, садржана су у Закону о привредним друштвима и Статуту Матичног друштва, у чијим одредбама су садржане и одредбе о измени тих аката.

## ПОСЛОВАЊЕ ЗАВИСНОГ ПРАВНОГ ЛИЦА “DIRECT LINK” д.о.о. БЕОГРАД

Матично друштво је оснивач Зависног друштва “Direct Link” д.о.о. Београд са учешћем у капиталу од 100%.

Услед значајног смањења трошкова пословања и консолидације самог пословног портфолија у претходних неколико година, зависно правно лице “Direct Link” већ годинама послује позитивно. У наредном периоду очекујемо, како даљи раст пословања, тако и раст добити зависног правног лица “Direct Link”.

## ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ

У домену истраживања у развоја, различити тимови раде на даљем унапређивању постојећих софтверских решења на платформама водећих светских произвођача софтвера. Сваки програм развоја пословних и индустријских апликација усаглашава се са најновијим стандардима у области безбедности и комуникација, као и са захтевима савремених IoT и Cloud платформи. Пословна решења се развијају у складу са GDPR регулативом, користећи најновије софтверске алате којима је претходно поменути регулатива већ уграђена у основне и напредне функционалности.

Креирањем атмосфере која подстиче иновативност и тимски рад, жели се формирати дугорочан амбијент за рад младих кадрова. Новим активностима и организовањем едукације за најсавременија технолошка решења у Наставном центру, планирано је оснаживање ресурса кроз ангажовање на конкретним регионалним и интернационалним пројектима. Креирањем тима људи који је спреман за излазак на интернационално тржиште, подстиче се брз и флексибилан развој који омогућава највиши квалитет производа и услуга које нудимо.

## ПОСЛОВИ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

Група послује са следећим повезаним лицем: ЈП Србијагас Нови Сад, али ти пословни односи немају значајније учешће у укупном пословању Групе.

Учешће прихода од пословања са повезаним правним лицем ЈП Србијагас Нови Сад у укупним приходима је 0,41% и сви ови приходи су настали од послова добијених и уговореним путем учешћа на јавним тендерима, чиме се сматра да су остварене цене у складу са принципом „ван дохвата руке“.

Следеће трансакције су обављене са повезаним правним лицем:

- (a) Стања потраживања и обавеза на дан 31. децембра 2022. године проистекла из трансакција са повезаним лицима приказана су у следећој табели:

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
<b>ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ</b>		
Повезано правно лице - ЈП Србијагас Нови Сад	<u>1.999</u>	<u>39.203</u>
Стање	<u><b>1.999</b></u>	<u><b>39.203</b></u>

- (b) Трансакције са повезаним правним лицима, односно приходи и расходи настали у 2023. години приказани су у следећој табели:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
<b>ПРИХОДИ</b>		
Приходи од продаје робе, производа и услуга		
Повезано правно лице - ЈП Србијагас Нови Сад	<u>35.761</u>	<u>114.428</u>
<b>Укупно</b>	<u><b>35.761</b></u>	<u><b>114.428</b></u>

Роба, производи и услуге се продају по ценама и условима који би били на располагању трећим лицима.

## ПОСЛОВНИ ДОГАЂАЈИ КОЈИ СУ НАСТУПИЛИ НАКОН ЗАВРШЕТКА ПОСЛОВНЕ ГОДИНЕ

Група је наставила нормално да ради и није било значајнијих ванредних пословних догађаја након завршетка пословне године.

### Напомене:

Због обавезе примене Међународних стандарда финансијског извештавања прописаних Законом о рачуноводству ("Службени гласник РС", бр. 73/2019) и остале важеће законске и подзаконске регулативе у Републици Србији у припреми консолидованих финансијских извештаја, састављене напомене уз консолидоване финансијске извештаје Групе за 2022. годину, дају врло детаљан приказ свих позиција консолидованог биланса стања и консолидованог биланса успеха, преглед значајних рачуноводствених политика примењених приликом састављања консолидованих финансијских извештаја, као и циљева и политика управљања финансијским ризицима и капиталом Групе.

Поред наведеног, а имајући у виду да консолидовани годишњи извештај о пословању Групе чини обавезан део документације која се предаје заједно са консолидованим финансијским извештајима Групе, у овом извештају се нисмо задржавали на обелодањивању појединачних цифара јер су оне садржане и обелодањене у консолидованим финансијским извештајима и напоменама Групе за 2023. годину.

Група подлеже обавезној (законској) ревизији консолидованих финансијских извештаја. Ревизију обавља Друштво за ревизију "BDO" д.о.о. Београд. Годишњи консолидовани финансијски извештаји су утврђени (одобрени) од стране Надзорног одбора, а тек треба да буду усвојени од стране Скупштине акционара Матичног друштва, заједно са свим пратећим одлукама које се доносе на редовној седници Скупштине акционара Матичног друштва.



ПРЕДСЕДНИК НАДЗОРНОГ ОДБОРА

*Ср Срећковић*

Слободан Срећковић



## **BDO d.o.o. Beograd**

Knez Mihailova 10  
11000 Belgrade  
Republic of Serbia  
Tel: +381 11 3281 399  
Fax: +381 11 32 81 808

[www.bdo.co.rs](http://www.bdo.co.rs)

BDO d.o.o. Beograd, privredno društvo osnovano u Republici Srbiji, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sedištem u Velikoj Britaniji, i deo je međunarodne BDO mreže firmi članica.  
BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Beograd, a limited liability company incorporated in the Republic of Serbia, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

